

Tednik

Glasilnica Socialistične zveze delovnega ljudstva za Podravje

Štev. 29

PTUJ, 22. julija 1966

Cena: 0,4 ND, 40 SD

Letnik XIX

Ob 25. obletnici vstaje slovenskega naroda

Pred petindvajsetimi leti, 27. julija 1941, se je slovenski okupirani narod uprl nasilju in krivici in s tem začel najbolj junško obdobje svoje zgodovine ter se je uvrstil med narode junakov. Strel prve partizanske puške je odjeknil po vsej naši domovini in sprožil val vseljudske vstaje. Začel se je boj za dokončno narodno in socialno osvoboditev, za socializem in lepšo prihodnost slovenskega naroda.

Slovenske ljudske množice, ki so se zbirale v Osvobodilni fronti, so skupno z vsemi jugoslovanskimi narodi sledile pozivu Komunistične partije Jugoslavije in tovariša Tita ter se uprle fašističnemu nasilju. Ni bilo kraja v naši domovini, kjer ne bi začela tleči iskra upora. Najbolj predani in zvesti sinovi in hčere slovenskega naroda so visoko dvignili zastavo upora in se neustrašno pod vodstvom Osvobodilne fronte pognali v neenak boj z najbolj mrabnimi silami, ki so se kdajkoli pojavile v svetovni zgodovini.

Tudi ljudstvo Štajerske je takoj spoznalo hudobne namene nemškega fašističnega okupatorja. Z enim samim udarcem je ta hotel uničiti slovenski življenjski vzdušje v teh krajih.

Takoj po okupaciji so narodni Slovenci pod vodstvom komunistov začeli tudi v Ptuj in v okoljskih krajih organizirati vstajo in se pripravljati za neizprosni boj proti gestapovskim krvoločkom. Na pobudo JOŽETA LACKA, kmeta iz Nove vasi pri Ptuj, člana CK Komunistične partije Slovenije, je bila ustanovljena prva borbena skupina v Slovenskih goricah pozimi 1941/42. Vanjo so se vključili neustrašni borci, predani sinovi slovenskega naroda, pod vodstvom prvega komandirja FRANCA OSOJNIKA. Z nenehnimi napadi na sovražnikove postojanke so vplivali ljudstvu samozavest in upanje v končno zmago in

Povsod po domovini stoje spomeniki o vstaji, bojih in zmagah

osvoboditev. Zaradi izdajstva je prišlo do tragedije v Mostju 8. avgusta 1942 in herojske smrti narodnega heroja Jožeta Lacka v ptujskih zaporih.

Ko se spominjamo teh žrtev, ne smemo pozabiti tudi vseh ostalih, ki so prej ali pozneje darovali svoja življenja za našo svobodo.

Spomniti se moramo talcev, ki jih je pokosila fašistična krogla v Mariboru, Celju in drugih krajih po naši domovini. V maju 1944 je padlo osem partizanov pri Selah, septembra 1944 borci VIII. TV postaje v Pristavi in februarja 1945 borci XIV. TV postaje v Gorišnici. Istočasno kot v Gorišnici je padla skupina aktivistov in borcev v Bratislavcih pri Polensaku.

Tudi ne smemo pozabiti vseh drugih znanih in neznanih junakov, katerih kosti počivajo po Jugoslaviji kot svetel spomin in istočasni opomin, kako moramo varovati s krvjo pridobljeno bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov.

Ko se spominjamo vseh teh žrtev, nam naj bo spomin nje opozorilo, kako dosledno in vztrajno moramo varovati pridobitve narodnoosvobodilnega boja.

Kadar razmišljamo o teh velikih dnevih in kadar pišemo o njih, imamo veliko nalogo: da ohranimo pravo podobo o rojstvu naše revolucije, o našem rojstvu, o ljudeh, ki je iz njihove krvi vzniknila stvar revolucije, o idejah in željah, ki so jih nosile, o partiji, ki je v boju in novem življenju dajala življenjsko moč in življenja svojih članov, ko je vodila ljudstvo k enotnosti, k bratstvu, k zmagi in socializmu. R. I.

Razširjena seja Občinskega komiteja ZKS Ormož

SKLEPI IV. PLENUMA CK ZKJ UGODNO SPREJETI - OMOGOČITI HITREJŠI RAZVOJ SAMOUPRAVLJANJA V KOMUNI - VSO PODPORO IDEJNO POLITIČNI KOMISIJI PRI REŠEVANJU NALOG, KI JO ČAKAJO

V ponedeljek, 18. julija 1966, je bila v Ormožu razširjena seja Občinskega komiteja ZKS Ormož. Seje so se udeležili tudi sekretarji osnovnih organizacij, predstavniki občinske skupščine ter drugih družbeno političnih organizacij.

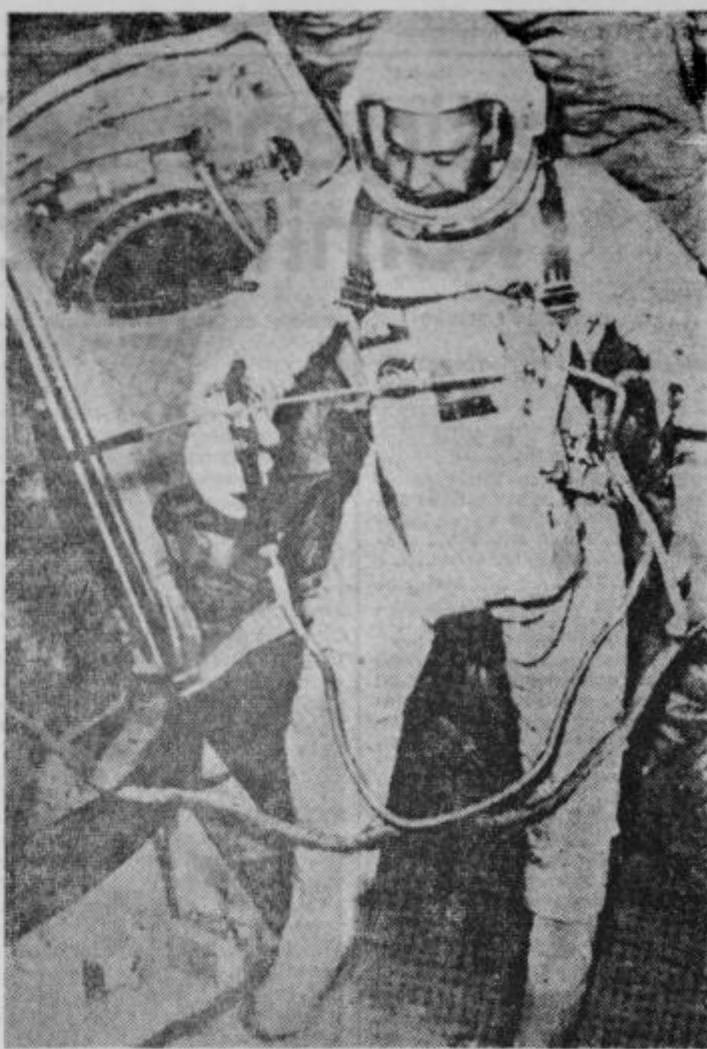
Namen seje je bil dobera analizirati sklepe IV. plenuma CK ZKJ, ob enem pa preučiti politično stanje v občini Ormož ter vpliv IV. plenarne seje na prebivalstvo naše občine.

Uvodni referat je imel tovariš Jernej Vrhunc, ki je seji tudi predsedoval. V svojem referatu je najprej govoril o vsebini IV. plenuma v zvezi s škodljivim delovanjem nekaterih posameznikov v organih državne varnosti, nato pa je orisal vpliv sklepov tega plenuma na politično situacijo v občini ter vrsto problemov in nezdravih pojavov.

NIHČE SE NE MORE POVZDIGNITI NAD DRUŽBO IN ZKJ

V stiku z našimi občani se je dalo opaziti, da so z velikim odobravanjem pozdravili sklepe IV. plenuma in demokratizacijo našega družbenega in političnega razvoja. In ne samo to, sprejeti so bili kot nujna potreba za kvalitativno spremembo družbenega dogajanja. IV. plenum je močno udaril po tistih maloštevilnih in redkih nacionalističnih in sovinskih elementih, ki so skušali s te platit ovrati naš družbeno politični razvoj. Bratstvo in enotnost naših narodov sta bila postavljeni na še bolj trdne noge, seveda če bomo vsi dojeli vsa bistva poročila komisije Izvršnega komiteja CK, govor tovariša Tita, vse razprave članov CK in končno seveda sprejete sklepe.

Po IV. plenumu se zahteva od nas z vso odločnostjo osebna odgovornost vsakega posameznika in ne samo člana Zveze komunistov, poleg tega pa tudi spoštovanje ustavnih principov rotacije in reelekcije, ki sta bila osvojena prav zaradi preprečevanja birokratizma. Pri nas so začeli maloštevilni malomeščanski elementi govoriti in celo opravljati službo državne varnosti nasploh. Menim, da so ti ljudje slabo dojeli sklepe IV. plenuma. Naša naloga je pre-

Program poleta vesoljske ladje gemini 10 predvideva poleg vesoljskega sestanka in spojitve z raketo agena tudi formacijski polet z drugo raketo agena, ki že od marca kroži okrog Zemlje. Na sliki vidimo astronauta Michaela Collinsa z ročno manevrsko napravo, s pomočjo katere naj bi se po izstopu iz kabine vesoljske ladje približal temu letječemu telesu in pritril nanj poseben instrument za merjenje mikrometeoritov.

Dokumenti pod povečevalnim steklom

Bonsko zunanje ministrstvo je sedem mesecev raziskovalo primer svojega diplomata madžarskega porekla, svetnika zahodnonemškega veleposlaništva v Izraelu dr. Aleksandra Töröka, potem pa je postopek ustavilo in ga »spostilo krivde«.

Oktober lani je madžarski zgodovinar Jenő Lévai očital Töröku, da je bil član madžarske protizidovske študentske organizacije Turul, da se je potegoval za sprejem v fašistično organiza-

Problematičen dvojni »dr.« Aleksander Török

cijo puščavčastega križa in da neupravičeno uporablja doktorski naziv. Török je te trditve zanikal in proti samemu sebi zahteval disciplinski postopek.

Zahodnonemško zunanje ministrstvo je po opravljenem disciplinskem postopku izjavilo, da Lévaieve trditve, da se je Török potegoval za članstvo v fašistični organizaciji puščavčastega križa, niso točne. Vrh tega ima na voljo samo kopijo, medtem ko izvirnega zahtevka nikoli ni videlo. O izvirnosti kopije pa bonski diplomat upravičeno dvomi. Toda madžarski zgodovinar Lévai je izjavil uradni stališče namemburške revije Soitegel, da bonsko zunanje ministrstvo laže, če pravi, da ni videlo izvirnih dokumentov obtežilnega gradiva proti Töröku.

Po izjavi zgodovinarja Lévaija sta nemški gospodarski opolnočenev v Budimpešti dr. Haro Brückner in njegov namestnik dr. Herman Kersting pregledala Törökov dokumente, in sicer 14. februarja 1966 ob polturi popoldne v prostorih »Združenja žrtve nacizma« v Budimpešti na Trgu svobode 16. Lévai dodaja, da sta preverila dokumente s povečevalnim steklom in vsak centimeter posebej.

Bonsko zunanje ministrstvo je opravičilo tudi Törökov doktorski naziv. Pravi, da je njegov študij na budimpeštanskem vseučilišču dokazan in da ima Törökovo diplomato. Toda zahodnonemško zunanje ministrstvo ima samo eno Törökovo diplomato. Ko pa je Aleksander Török leta 1950 predaval diplomacijo v nemški visoki politični šoli v Berlinu, se je podpisal v seznamu predavateljev z dvojnimi doktorskim nazivom. Tudi učbenik je brez popravka podpisal z dvojnimi akademskim nazivom, čeprav do tega ni bil upravičen. Vrh tega je njegovo ime brskal takrat še tudi nemški zvezdelek »von«.

Razvoj kmetijstva v občini ob novih organizacijskih pogojih

Ptujsko občino bomo še nekaj časa šteli med občine v Sloveniji in v Jugoslaviji, v katerih delata industrija in kmetijstvo prevladujoči viri dohodkov in v katerih iščemo najboljše kot k obliki naprednega kmetijstva, ki dala skupnosti čimveč pridelka, v njem zaposlenim pa take delovne pogoje, da bodo radi delali v njem in ostajali na podeželju, kjer primanjkuje delovne sile.

V letošnjem letu smo za korak naprej v reorganizaciji kmetijstva, ni pa mogoče priti daleč, dokler ne bo to gospodarsko področje deležno tudi potrebne finančne pozornosti. Mnogo pomeni, da je vedno več razumevanja za pereče kmetijske probleme, vendar to ni vse ter mora biti dovolj zavzetosti zanje najprej med samimi kmetijci na kmetijskih gospodarstvih in pri individualnih kmetovalcih.

V smeri integracije so doseženi v ptujski občini v letošnjem letu pomembni rezultati. Prva stopnja integracije v kmetijstvu v ptujski občini je bila 19. decembra 1965 s pripojitvijo bivše KZ »Jože Lacko« h KK Ptuj. Zaradi je sicer s tem prenehala biti pravna oseba, vendar pa je ostala kot samostojen obrat za zadržno kooperacijo v okviru KK Ptuj s še močnejšo vlogo in

specializirano dejavnostjo za razširitev in krepitev proizvodnega sodelovanja s kmeti.

Določena pooblastila za razširitev svojega delovnega območja, ki jih je dobil obrat za zadržno kooperacijo »Jože Lacko« Ptuj, takoj po ustanovitvi, so dovoljevala obratu, da je razširil svoje dejavnost tudi na območje ostalih, takrat še samostojnih zadržnih KZ »Ptujsko polje« Gorišnica, KZ »Halozes« Ptuj in KZ »Hajdina«.

Praksa je v zelo kratkem času pokazala, da je bil boj za obstanek še obstoječih kmetijskih zadržnih zelo oster in da je bilo potrebno razmišljati, ali koristi kooperantom bolj boj za obstanek zadržne ali boj za močno kmetijsko gospodarsko organizacijo, brez katere si danes ni mogoče zamisliti napredka.

KZ »Halozes« in KZ »Ptujsko polje« Gorišnica sta imeli 19. decembra 1965 prvi referendum, 26. junija 1966 pa drugega. Ob prvem se je izrekla večina zadržnih — kooperantov proti pripojitvi h KK Ptuj, ob drugem 26. junija 1966 pa zanjo. Čas med prvimi in drugim referendumom je zadoščal za razmišljanje o tem, kaj je boljše in perspektivnejše. Tako so ob drugem referendumu potrdili, da ustreza kmetovalcem-

zadržnikom taka oblika gospodarjenja, kol jo je ustvaril drugi referendum in da je nesmiselno zaostajati za dogajanjem in za danimi možnostmi za napredek.

Obrat za zadržno kooperacijo »Jože Lacko« Ptuj je prevzel s pripojitvijo h KK Ptuj moralno obveznost storiti vse za dvig kmetijske proizvodnje na obratih KK in na obratu za zadržno kooperacijo.

Aktivnost in uspehi obrata za zadržno kooperacijo »Jože Lacko« Ptuj pri KK Ptuj bodo lahko opravičili ugoden izid obeh referendumov, ker se delovni ljudje z obratom zavedajo, da jim lahko le uspešno delo prinese zaželene uspehe. Kmečka mladina iz Haloz in Slovenskih goric mora v svojem iskanju za delom in v prizadevanju, da bi bili uspehi v kmetijstvu čim boljši, najti dokaz, da je mogoče tudi doma v kmetijstvu doseči uspehe in da je odhod za kruhom drugim odveč.

Okrepitveni obrat za zadržno kooperacijo »Jože Lacko« ima vse pogoje za uspešno delo, pa tudi za spoznavanje članov, pač pa bo prinesla nova organizacijska oblika več skrbi in odgovornosti. Direktor obrata Janko Marčič v uspehe popolnoma zaupa.

J. S.

(NADALJEVANJE NA 2. STRANI)

(Po Večerju)

Razširjena seja Občinskega komiteja ZKS Ormož

(NADALJEVANJE S 1. STRANI)

munisti nismo dosledni pri izvajanju politike ZKJ in sklepov, ki jih pravzaprav sami sprejemamo. Te naše nepravilnosti so v zveznem merilu sicer miniaturne, v končni konsekveni pa pomenijo tudi našo nedisciplinovanost, premajhno idejno politično razgledanost, premalo čuta osebnostne odgovornosti, nespoštovanje ustavnosti, družbeno politične ureditve in seveda tudi nespoštovanje statuta in politike Zveze komunistov. Ostrina našega kritičnega delovanja mora biti uperjena zoper najmanjše pomanjkljivosti, napake in hibe v našem družbenem življenju, zlasti pa moramo imeti kritičen odnos do lastne aktivnosti ali neaktivnosti in tudi brezkompromisno, tako kakor je to storil IV. plenum, zahtevati od nas, da spoštujemo svoje odločitve, če smo zanje iskreno glasovali. Če bomo v bodoče tako ravnali, in to zahteva od nas IV. plenum, se bo lahko krepila široka družbena akcija, katere namen je utrjevati odločilno vlogo neposrednega proizvajalca v razvijanju socialističnih družbenih odnosov.

V zadnjem času smo tudi pri nas opazili določeno stagnacijo v samoupravljanju zaradi negativnih vplivov in poskusov birokratskih ostankov in zato se postavlja ena izmed najbolj pomembnih nalog — utrjevanje in razvijanje samoupravljanja, saj so za to podani prav vsi pogoji. Dolžni smo ustvariti tak sistem, ki bo v prihodnje onemogočil, da bi se kdorkoli povzdignil nad družbo in Zvezo komunistov. To bomo dosegli tudi s tem, da bomo krepili načelo javnega obravnavanja prav vseh vprašanj, ki so pomembna za našo družbo.

KREPITEV IN NADALJNI RAZVOJ SAMOUPRAVLJANJA

Razprava je bila zelo živahna. Oglasilo se je več članov komiteja pa tudi sekretarjev osnovnih organizacij. Tovariš **Vlado Ožbold**, predsednik Občinskega odbora SZDL, je bil v razpravi zelo konkreten. Med drugim je dejal: »Naša komisija za idejno politična vprašanja meni, da je potrebna vsebinsko dobro pripravljena akcija, ki bi imela osnovni namen, da se tudi v naši občini omogoči hitrejši razvoj samoupravljanja. Razprava bi naj bila v najširšem avditoriju. Ne bi smela potekati samo v okviru osnovnih organizacij ZK,

ampak tudi v sindikalnih podružnicah, krajevnih organizacijah SZDL, v delavskih svetih itd. Potrebno bi bilo temeljito analizirati stopnjo samoupravljanja pri nas. Komisija za idejno politična vprašanja bo v prihodnjem obdobju skupaj z ostalimi komisijami poskušala izdelati analizo in predlagati tiste rešitve, ki jih narekuje dejanska situacija v naši občini. Pri tem pa ne smemo zapirati oči pred problemi, ki jih povzročajo ljudje na vodilnih položajih. Zelo bi bilo dobro, da se angažirajo tudi druge komisije, predvsem mladinska, ki bi analizirala probleme mladine. Zelo važno je, da se zlasti kadrovska komisija veliko bolj ukvarja s strukturo članstva v ZK. Ugotovljamo, da je struktura članstva predvsem uradniška, le majhno število je v članstvu neposrednih proizvajalcev — delavcev. Naša akcija ne bi smela biti kampanjska, naj ne bi izražala samo solidarnosti s centralnim komitejem, temveč naj ima širši pomen in pozitiven vpliv na organe samoupravljanja v naši občini.»

PROBLEME, KI SE VLEČEJO ŽE VRSTO LET, BO TREBA ZA VSELEJ ODPRAVITI

V razpravi je dejal **Drago Pintarič**, sekretar Občinskega komiteja ZKS Ormož:

Zadružni svet obrata za zadružno kooperacijo „Jože Lacko“ Ptuj se je sestal

V ponedeljek, 18. julija, je bila v veliki dvorani Skupščine občine Ptuj prva razširjena seja zadružnega sveta obrata za zadružno kooperacijo »Jože Lacko« Ptuj, ki so se je udeležili člani zadružnih svetov bivših kmetijskih združenj (KZ »Jože Lacko«, KZ »Ptujsko polje« Gorisnica in KZ »Halozec«). Seje so se udeležili glavni direktor Kmetijskega kombinata Ptuj **Janex Petrovič**, direktor obrata **Janko Marčič** in drugi vodilni uslužbenci obrata.

Sejo je začel predsednik zadružnega sveta bivaše KZ »Jože Lacko« **Martin Slodnjak**, ki je v svojem uvodnem nagovoru izrazil prepričanje, da bo pomenila ta seja pomembno prelomnico in jamstvo za enotno politiko razvoja kmetijstva v ptujski občini.

Od skupnega števila 150 članov, kolikor štejejo vsi trije zadružni sveti, je bila tokrat dosežena nadpovprečna udeležba, saj je bilo na seji prisotnih 108 članov.

Za predsednika razširjenega obratnega zadružnega sveta je

»Tu gre za proces, ki se vleče že vrsto let. V zadnjih letih smo opazili, da v naši partiji ni bilo nekaj v redu. Kje iskati vzroke? Bila so nesoglasja, težnja po oblasti. Pri tem so se posluževali najrazličnejših metod. Že dve leti sem se čutil, da nismo mogli realizirati vsega tistega, za kar smo se navdušili. Nekaterih metod dela nismo mogli prilagoditi našim težnjam in interesom. Pri občinskem komiteju formirane komisije niso mogle zaživeti, ker niso ustrezale strukturi naše občine. Na področju metod dela nam v zadnjem času ni bilo jasno, kaj naj delamo in kako. Dela je bilo veliko, uspeha pa malo. Tudi s strukturo članstva v naši občini nekaj ni v redu. V ZK so skoraj vse tri tretjine uslužbencev. Vprašanje je, če so v dovoljni meri zastopani interesi neposrednih proizvajalcev. Opazili smo lahko, da tudi v osnovnih organizacijah ZK delo ni potekalo v redu. Člani se niso udeleževali sestankov ali pa so jih zamujali. V podjetjih je večina tistih članov ZK, ki podjetje zastopajo. Mnogokrat niso razpravljali o problemih, ki se tičejo samoupravljanja, ampak nekaj čisto drugega. Takih osnovnih organizacij je precej. Zato moramo nemudoma rešiti, kar se da, če hočemo uresničiti sklepe IV. plenuma.

Poudariti moram, da tudi mladina ni bila deležna dovolj pozornosti. V članstvu ZK je zmeraj manj mladine. Poseben problem pri mladini je religija. V članstvo ZK prihajajo pogosto taki, ki se čutijo v ZK privilegirani. Sodim, da je čas, da take in podobne probleme rešimo hitro in odločno.

Razprava je izluščila še več problemov in nepravilnosti. Vsi prisotni so bili enotni, da je treba sklepe IV. plenuma preučiti še po posameznih osnovnih organizacijah ZK, kolikor tega še niso. Naloga vseh osnovnih organizacij pa tudi občinskega komiteja je, da dosežejo aktivnost vseh komunistov.

Družbeno politična vprašanja je potrebno odločno in javno reševati. Kljub temu da bomo naleteli na razne težave tudi v prihodnjem obdobju, naj nam služijo prav sklepi IV. plenuma kot podpora za nadaljnje politične akcije, ki pa bodo učinkovite le s trdno povezanostjo vseh komunistov in občanov. Tako bomo skupne družbene probleme z lahkoto reševali.

B. Oberčkal

Spremembe v deviznem poslovanju

Zvezni in gospodarski zbor sta 14. julija sprejela zakone o deviznem poslovanju, o kreditnih poslih s tujino ter spremembo zakonov o socialnem in zdravstvenem zavarovanju.

Z novim zakonom o deviznem poslovanju in kreditnih poslih ter z zaostrižami v kratkoročnem kreditiranju gospodarstva bo nedvomno moč pospešiti procese reforme, ki še vedno teko prepočasno.

Novi zakon o deviznem poslovanju omogoča večjo liberalizacijo zunanjetrgovinske menjave in zagotavlja ekonomsko pot h konvertibilnosti dinarja. Zakon o kreditnih poslih s tujino pa jasno poudarja, da je pogoj za kreditne posle kreditna sposobnost tiste države, ki kredit najema. Nič ne bo mogel več najemati posojil v tujini, če ne bo zagotovil tudi njihovega vračanja.

Spremenjeni zakoni s področja socialnega in zdravstvenega zavarovanja imajo prav tako namen, da se uskladi poraba z materialnimi možnostmi. Zaradi mnogih lukenj v dosedanjih zakonih so bili appetiti po denarju pogostokrat mnogo večji od dejanskih potreb, predvsem pa od dejanskih možnosti. V določenih primerih je prišlo tudi do zlorabe. Novi predpisi predvidevajo,

da se bo povečala udeležba varovancev pri stroških za zdravila, za različne zdravstvene pomočke in sanitetni material. Nadomestilo osebnega dohoda v času bolezni se bo plačevalo na osnovi povprečja, doseženega v preteklem letu, in nič več temelju trimesečnega povprečja. Izplačevanje nadomestil do 3 dni bo šlo v breme delovnih organizacij. Osebnih dohodov, ki lahko uporabi za določitev pokojninske osnove pa bo omejeno oziroma vezan izključno na del dohodkov, ki jih je posameznik dobil na podlagi dejanske litve po delu.

Doslej so se v mnogih podjetjih dogajale občutne napake zlorabe na račun pokojnin. To se je dogajalo, da je upokojeni dobil večjo pokojnino, kot bi njegov osebni dohodek, če bi upoštevali dejansko nagrado nje po delu. V nekaterih podjetjih so reševali problem preužoposlenih preprosto tako, da posameznike, ki jih niso imeli kam dati, upokojili. Podoben stvari so se dogajale tudi pri zdravih in drugih ugodno zdravstvenega zavarovanja. Ukrepi zvezne skupščine so li prepotrebni in jih vsi delovnjaki ljudje z zaupanjem pozdravljajo.

Po potovanju v Italijo še potovanje na Madžarsko

Turistično društvo Ptuj je organiziralo v začetku julija tridnevni izlet večje skupine Ptujčanov in okolišanih z avtobusom čez Vršič v Italijo. In sicer v Gorico, Videm, Benetke ter nazaj v Trst. Na povratni vožnji iz Benetke proti Trstu so si ogledali tudi spomenik padlim v I. svetovni vojni v Sredipolju.

Namen izleta je bil seznaniti domače izletnike z lepotami Gorenjske, začeni ob Brnika, čez Kranj, Jesenice, Kranjsko goro, čez Vršič in dolino Trente ter dalje v Italijo čez Gorico.

V treh dneh so videli tokratni izletniki iz Ptuja mnogo lepega in zanimivega, saj so bili vsi trije dnevi topli in sončni, program potovanja pa je bil tako

zanimivo sestavljen, da so ti dnevi prehitro minili. Vodič podjetja Kompas v Italiji je tolmal zanimivosti na italijanski strani pa tudi na toev. Hedvika Stanjki je vodila v imenu Turističnega društva izlet.

Prihodnji izlet Turističnega društva Ptuj bo na Madžarsko Blatnemu jezeru in sicer v nedeljo, 24. julija 1966. V tem dnevu bi naj spoznali naši domači turisti posebnost okolice Blatnega jezera. Obiskali bodo razvaline prestolnice kneževine Panon Blatograd, mesto Kestely in levišče Tihany, kjer bo ogled letnoizdatkovskih zanimivih turnozgodovinskih zanimivih ter kopanje v Blatnem jezertu.

Tako si prizadeva Turistično društvo Ptuj ob ugodnejših vremenskih pogojih, kot so bili vsi, pripraviti privlačno potovanje in okolice več možnosti za eno in večdnevne izlete, da bi spoznali svojo najbližjo domaćino tudi inozemsko okolico.

V. J.

Novo sprostitve pri potovanju in bivanju naših državljanov v tujino

Na nedavni seji Zveznega izvršnega sveta so obravnavali med drugim tudi o tem, kako nadalje liberalizirati izdajanje vizumov jugoslovanskim državljanom.

V zvezi s tem je Zvezni izvršni svet sprejel uredbo o pogojih za izdajanje vizumov za eno, več ali neomejeno število potovanj v tujino. Uredba temelji na ugotovitvi, da potujejo mnogi naši državljanji pogosto v tujino, posebno v države, s katerimi je naša država odpravila vizume. Zato so sprejete ustrezne rešitve.

Naši državljanji bodo imeli pri izposlovanju vizumov manj stroškov in bodo porabili tudi manj časa kot doslej.

Seja izvršnega sveta SR Slovenije

Na seji dne 15. julija, ki jo je vodil predsednik **JANKO SMOLE**, je Izvršni svet SR Slovenije med drugim obravnaval dopolnjevanje poročilo o škodi, ki so jo povzročila neurja v občini Lenart. Ormož. Ljutomer in Maribor Center. Celotna škoda v teh krajih, ki jo je utrpelo kmetijstvo in ceste, je doslej ocenjena nad 55 milijonov novih dinarjev, vendar cenitve še niso dokončne.

Ker so sredstva rezerv, s katerimi bi morali pokriti nastalo škodo tako v občinskem kot tudi v republiškem merilu, že poročena in ker ni možno po kritje iz ostalih virov republiškega proračuna, bo izvršni svet priporočil Jugoslovanski kmetijski banki, naj sprejme sklep o odložitvi plačila anuitet, ki jih morajo plačati kmetijska gospodarstva v drugem polletju 1966, do leta 1967. To bo prispevalo k sanaciji kmetijskih gospodarstev.

Bankam bo izvršni svet tudi priporočil odložitev vračila kreditov kombinatom in KZ za kooperacijo s kmeti, ki so prizadeti zaradi toče in ne bodo imeli pridelka, za katerega so sklenili kooperacijsko pogodbo.

V. J.

OCENSKO SPRETNOSTN TEKMOVANJE MOPEDISTOV

V počastitev občinskega praznika bo Avto-moto društvo Ptuj s sodelovanjem Avto-moto društva Kidričevo priredilo v nedeljo, 7. avgusta 1966, ocenjsko spretnostno tekmovanje mopedistov. Mopedisti bodo tekmovali na progi Ptuj—Mostje—Dornava—Moškanjci—Gorisnica in očijski vožnji, v Gorisnici pa o spretnostna preizkušnja.

Tekmovalni pogoji so bili zahtevni in se tekmovalci lahko udeležijo vsak mopedist, ki poseduje ustrezno vozniško dovoljenje.

Za najboljšo bo priredil letni pravilni lepe nagrade: prav tako bo tudi najrajša najboljša pisirska tekmovalka.

V naslednji številki Težnja bomo objavili tekmovalne pogoje, opis tekmovanja ter čas kraja starta.

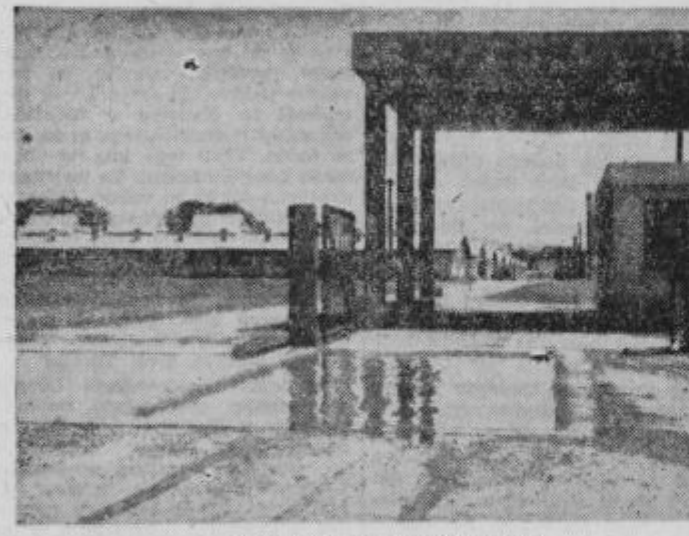
Prijave mopedistov za to tekmovanje že sprejemata AN Ptuj in Kidričevo, kjer prejmejo tekmovalci tudi ustrezna potrdila.

AMD Ptuj in Kidričevo

DELTA DOBILA KOOPERANTO TUDI V MAKEDONIJI

Dne 15. julija 1966 je sklenilo »Delta« Ptuj kooperacijsko pogodbo s konfekcijo »8 Mart« Beštup, tako da so celotna proizvodnja tega podjetja angažirala za »Delta«. Omenjeno podjetje mora »Delta« v drugem polletju izdelati 100.000 flanelastih srajc v podjetju »Delta« pa bodo drugem polletju prešli izključno na izdelavo najlon srajc, in belih, barvastih, progastih in lours (kosmačen najlon) srajc. To bodo prešli na strogo specializacijo in na artikel, po katerih tržišče zelo povprašuje. Opustili so izdelavo delovnih oblačil in plaščev.

Farma prašičev na Turnišču nujno potrebuje silosna skladišča

Novi objekti farme prašičev

Kmetijski kombinat Ptuj je zaprosil te dni Občinsko skupščino Ptuj za odobritev lokacije za gradnjo silosnih skladišč z vsemi glavnimi objekti za skladiščenje, sušenje in mletje žitaric ter s pomožnimi objekti s sušilnico in prevzemnico koruze in z dovorno cesto.

Kot najprimernejši prostor za zgraditev teh silosnih skladišč smatra kmetijski kombinat Ptuj na prostoru farme bekono, v bližini kuhinje za pitališča. Sama zgraditev silosnih skladišč in pomožnih objektov je lahko edino jamstvo za redno in nemoteno preskrbo prašičev te farme s potrebno prehrano.

Načrte za silosna skladišča kombinata je izdelalo podjetje za projektiranje »Progress« v Ljubljani.

S silosnimi skladišči bo farma prašičev na Turnišču pri Ptujju

tako kompletirana, da bo lahko nemoteno obratovala in da si bo prihranila vse sedanje težave v zvezi s prehrano prašičev.

ZANIMIV SADEŽ

V Afriki med Gano in Kongom najdemo grm (Sinsepalum dulcificum), ki ima plodove v obliki rdečih jagod. Če zmešamo tako jagodo z drugim sadežem, ta ne spremeni svojega okusa. Po použitju jagodi dobi vsaka druga hrana dve uri pozneje sla-dek okus. Kislo palmovo vino se spremeni v sladko, kar mnogi domačini koristno uporabijo.

Strokovnjaki poskušajo dobiti to snov čisto, toda zaenkrat jim to ne uspe.

Upokojsenske pravice naj uživajo tisti, ki so jih zaslužili

Občinske komisije za ugotovitev pokojninske dobe so v zadnjem času pozorneje v primerih, kjer se pojavi utemeljen sum, da temeljijo nekatere odločbe o pokojninski, zlasti pa o posebni dobi NOB na lažnih izpovedbah prič, lažnih navedah strank ali na lažnih trditvah v listinah, ki so jih priskrbele za uveljavitev svojih pokojninskih pravic nekatere stranke.

V primerih, kjer komisije uradno zvedo ali dobijo obvestila o izpodbirnih odločbah za pokojninsko dobo, ne glede na to, ali so bile izdane pred leti ali v bližnji preteklosti, izvedejo obnovo postopka in izdajo pravilno odločbo ter o novi odločbi obvestijo senat republiške komisije za ugotovitev pokojninske dobe v Mariboru, ki rešuje konkretne primere. Ta senat se je tudi odločno postavil na stališče, da je potrebno na napačnih in neresničnih trditvah temelječe odlo-

be z obnovo postopka razveljaviti in dejansko stanje ugotoviti v novi odločbi.

Obnovo postopka uvede v takem primeru tudi Komunalni zavod za socialno zavarovanje, če je stranka že uveljavila svoje pravice po taki odločbi. V postopku bodo preverjene tudi morebitne odločbe, ki jih imajo priče, ki so dale neresnične podatke, ker obstaja možnost, da imajo tudi sami odločbe s podatki, ki so tudi potrebni preveritve. Očitne primere lažnih podatkov in uveljavitev pravic po lažnih podatkih bodo obravnavali javni tožilci, ki bodo zahtevali pregon zoper krivce.

V primerih, kjer občinske komisije ne bi moge ali hotele izvesti obnove postopka, bo to storil sam senat, če bo to potrebno.

V. J.

V Ptujju delo sindikatov še bliže ljudem

V zadnji, 28. številki Tednika smo seznanili naše bralce z načrtom dela in nalogami sindikatov v ptujski komunni na področjih gospodarstva, nagrajevanja po delu in samoupravljanja. Danes pa naj seznanimo bralce z vsemi drugimi nalogami, ki so v načrtu Občinskega sindikalnega sveta Ptuj za drugo polletje 1966.

42-URNI DELOVNI ČAS ZAHTEVA TEMELJITE PRIPRAVE

Strokovna komisija za delovni čas pri OSS Ptuj bo v drugem polletju 1966 delovnim organizacijam ustrezno pomagala pri izdelavi načrtov in programov za prehod na 42-urni delovni teden. Predvsem pa bo pomagala tistim delovnim organizacijam, ki nimajo na razpolago lastnega strokovnega kadra. V ta namen bo ta komisija aktivno sodelovala s komisijo za delovni čas pri skupščini občine Ptuj. Preučevala bo vsebino načrtov in programov, predvsem pa probleme, ki se pojavljajo ob pripravah in prehodu na skrajšani delovni čas. O tem bo predložila poročilo plenumu OSS Ptuj.

IZOBRAŽEVANJE MORAMO PRENESTI V KOLEKTIVE

Komisija za izobraževanje je že pričela z zbiranjem podatkov o strukturi zaposlenih po splošni in strokovni izobrazbi. Pri tej nalogi bosta potrebna sodelovanja in pomoč delovnih organizacij. Analiza bo koristila plenumu OSS Ptuj pri razpravi o potrebnih dopolnilnih izobraževanjih zaposlenih in o njihovi usposobitvi za pogoje intenzivnega gospodarjenja. Prizadevanja sindikatov bodo v tej smeri, da bi dosegli zaposleni raven znanja osemletke. To mora v bodoče še posebno veljati za mlade generacije, ki prihajajo iz osnovnih šol. O vprašanju dopolnilnega izobraževanja zaposlenih bodo morali obravnavati tudi v samoupravnih aktih.

Sindikati bodo preučili tudi vlogu, vsebino, program dela, materialni položaj in uspehe Delavske univerze v Ptujju, ki bo morala v bodoče prenesti težiče svojega izobraževalnega in vzgojnega dela v delovne organizacije. Nujen je dolgoročni program dopolnilnega izobraževanja zaposlenih in program za usposabljanje neposrednih proizvajalcev za funkcijo samoupravljanja. Takoj bodo pričeli s pripravami seminarjev za člane delavskih svetov, svetov delovnih enot in upravnih odborov. Sistem izobraževanja za boljše samoupravljanje bo potrebno razviti do take stopnje, da se bodo lahko izobraževali vsi delavci prek raznih oblik izobraževanja za samoupravljanje. V tej zvezi bo izdelana tudi analiza o odnosih v delovnih organizacijah do družbeno-ekonomskega izobraževanja neposrednih proizvajalcev in do Delavske univerze.

Kdo je kriv, da vsa naša mladina ni takšna, kot bi si jo želeli

Formirati človeka je težka in odgovorna naloga, ki zahteva od vseh vzgojiteljev, naravnih in poklicnih, veliko mero ljubezni in razumevanja do mladega človeka. Iz pedagoške teorije vemo, da se otroci ne rodijo niti dobri niti slabi in da imajo podedovane lastnosti le majhen vpliv na razvoj mladega človeka. Okolje, v katerem mlad človek raste, je tisto, ki ga oblikuje. Že v najnežnejših letih se začne otrokova vzgoja, njegova rast v pozitivno ali manj pozitivno osebnost. Zal pa mnogi starši prav v zgodnjih otroških letih na to vse premalo mislijo in se tega premalo zavedajo. Sicer pa moramo biti pri ocenjevanju vzgojne prizadevnosti in uspešnosti staršev zelo razumni. Upoštevati moramo, da današnja družina nima več toliko možnosti za vzgajanje, kot je imela včasih. Mislimo moramo na to, da se je močno spremenil način družinskega življenja. Ne bom naštevala sprememb, ki so nastale v družinskem življenju, in težav, ki jih vsi dobro poznamo (zaposlenost staršev, udeleževanje v družbenem življenju po opravljenem poklicnem delu, hiter tempo življenja, ki prinaša v družine nervozno in nerazpoloženo in še in še...). To so ovire, ki se odpraviti ne dajo, nadomestimo pa jih lahko z vzgojo poklicnih vzgojiteljev, če bomo ustvarili potrebne pogoje in zbrali sredstva.

Nečesa pa ne bomo mogli nadomestiti z ničimer drugim; to

STANDARD ZA NEKATERE DELAVSKE DRUŽINE SE PROBLEM

Komisija za standard pri OSS Ptuj bo pripravila za plenum gradivo o ekonomskem položaju delavske družine v novih pogojih gospodarstva. V tej zvezi je nujno ugotavljanje sprememb pri osebnih dohodkih in življenjskih stroških. Tudi vprašanjem družbene prehrane, varstva in vzgoje otrok zaposlenih staršev je potrebna vsa pozornost. Poročilo o standardu nastajajo tudi v zvezi z zaposlovanjem delavcev v tujini. Posebno odločnost zahteva rešitev problemov, ki so nastali v delavskih družinah, iz katerih so ostali delavci brez dela zaradi ukinitve proizvodnje tavnina v Majšperku. Komisija za standard je prevzela med drugim tudi nalogo, da se bo odločno zavezala za dosledno uveljavljanje stališča VI. plenuma OSS o stanovanjski politiki v občini Ptuj.

VARSTVO PRI DELU POTREBNO ZAGOTOVITI LJUDEM

Dosledno bo potrebno uresničiti zaključke V. plenuma OSS Ptuj o varstvu pri delu. Sindikati se bodo odločno zavezali za čimprejšnjo realizacijo priporočila, da se ustanovi dispanzer za medicino dela pri Zdravstvenem domu v Ptujju. OSS Ptuj ima svoje pripombe za obravnavo vzrokov nesreč pri delu. Preučeno bo tudi vprašanje, kako je urejeno varstvo pri delu v samoupravnih aktih delovnih organizacij. Komisija za varstvo pri delu bo poskrbela za stalne oblike sodelovanja s delovnimi organizacijami, z zdravstveno službo in z inšpektorji za delo.

KULTURA IN TISK SE BOSTA PREDSTAVILA S PROGRAMOM

Nujno je večje zanimanje delavcev za življenje. Komisija za kulturo bo pripravila za plenum OSS Ptuj poročilo o problemih kulturnega življenja zaposlenih v občini Ptuj. Važna bo ugotovitev o aktivnosti delavcev v DPD Svoboda in o prostovolnih društvih; analizirani bodo programi in vsebina dela Svobod, njihovih materialni in subjektivni pogoji ter možnosti za aktivno delovanje in za ustvarjanje kulturnih dobrin. Ugotoviti je potrebno, kakšno je zanimanje, potrebe in želje zaposlenih po kulturnem življenju. Zanimiva bo ugotovitev, kakšna je politika do kulture in kakšen je odnos delovnih organizacij do kulture. Važni so tudi vzroki, zakaj zaostaja razvijanje kulturnega življenja. O teh problemih bo razprava na plenumu OSS Ptuj »O materialni podlagi kulture in o vlogi delovnih organizacij v kulturnem življenju delavcev«. Na plenumu bodo povabljeni tudi člani Občinskega sveta kulturno-prosvetnih organizacij in upravnih odborov »Svoboda« iz Ptujja, Kidričevega in Majšperka.

Poverjeništvu Delavske enotnosti se odločno zavezava za po-

večanje števila naročnikov na delavski list »Delavska enotnost«. Konec oktobra letos pa bo v ptujskem gledališču »Ustni časopis«, ki ga bodo pripravila uredništva časopisov »Delavska enotnost«, »Tednik«, »Aluminij« in »Poročevalce«.

MEDOBČINSKO SODELOVANJE NAJ BO STALNO

Uresničiti sklepe in priporočila medobčinske konference v Ormožu in poglobiti sodelovanje z delavci v sosednji republiko bo ena izmed glavnih nalog Odбора za medobčinsko sodelovanje pri OSS Ptuj. Odbor se zavezava za nadaljnji razvoj medobčinskega sodelovanja, za poglobljanje stikov med sindikalnimi podjetnicami, občinskimi odbori sindikatov in občinskimi sindikalnimi svetovi. Medobčinska posvetovanja bodo o izkušnjah in o vlogi delovnih enot, o proizvodnji in o kooperaciji v kmetijstvu, o vlogi in o nalogah sindikalnih odborov in sindikalnih podjetnic v delovnih enotah. Sindikalni delavci sodelujočih občin bodo tudi izmenjali mnenja o oblikah in metodah dela sindikalnih svetov itd.

Na področju kulture in umetnosti bi naj bila v Ptujju likovna razstava akademskih slikarjev iz Čakovca in Varaždina, ptujski

akademski slikarji pa bi naj razstavljali svoja dela v Čakovcu in v Varaždinu. Ptujška »Svoboda« bo gostovala s pevskim zborom v Čakovcu in z dramsko sekcijo v Varaždinu. Tudi v Ptujju in Kidričevem in v Majšperku bodo še v tem letu gostovanja iz bratske Hrvatske. V času trgateve bi naj bilo na Borlu »Srečanje delavcev« iz obmejnih občin Hrvatske in Slovenije s programom kulturnih in športnih prireditev. Tudi na področju turizma, delavsko športnih iger, tiska in radia je predvidenih več pomembnejših akcij.

Za uresničenje tako zastavljenega načrta dela je potrebna močna aktivnost vseh sindikalnih delavcev — članov plenuma in komisij Občinskega sindikalnega sveta Ptuj in v enaki meri tudi sindikalnih podjetnic. K temu načrtu dela bodo vključeni še načrti dela občinskih odborov sindikatov, ki se bodo s svojim delom poglobili v reševanje bistvenih problemov v sindikalnih podjetnicah in delovnih organizacijah, kjer bo čutili njihovo konkretno pomoč sindikalnim podjetnicam in samoupravnim organizacijam.

V okviru načrta dela za drugo polletje 1966 so vključeni tudi vsebinske priprave na redne občinske zbornice sindikalnih podjetnic in sindikalnih odborov. Predvideva se, da se bodo občinske zbornice delavcev družinskih delavcev pričeli oktobra in bodo končani do konca leta 1966. V ostalih sindikalnih podjetnicah pa bodo občinske zbornice v obdobju januar—marec 1967.

F. B.

Iz ptujjske garnizije JLA Tudi Črna gora je proslavljala dan vstaje

V 60. letnici Tednika je bil sestavljen o 7. juliju, dnevu vstaje Srbije, točnat pa nekaj vrst v spomin na vstajo Črne gore.

13. julij 1941 je datum vstaje hrabrega Črnogorskega ljudstva, ki ga v zgodovini ni bilo mogoče zasužnjiti in mu vzeti svobode. Njegovo ime je znano iz bojev proti Turkom in pozneje iz Mejkovca, kjer je bil zavarovan umik srbske vojske v prvi svetovni vojni. Enako junakstvo je pokazalo črnogorsko ljudstvo tudi julija 1941. leta. Z orožjem se je upro okupatorjem na poziv Komunistične partije Jugoslavije in je obračunavalo z njim, ki se je hotel polastiti tudi skalnate Črne gore. 13. julija je bila Črna gora svobodna republika s sedežem v Nikšiću, Podgorici, Cetinju in Plevlju, kjer so se Italijanski fašisti utrdili. Oskrbovanje Italijanskih vojaških enot je bilo mogoče samo z aviacijo, ker so vse komunikacije kontrolirali nemci.

Prvi organiziran upor v Jugoslaviji so izvedli črnogorski partizani z napadom na Plevlje, kjer je bil italijanski polk. Napad je bil silovit in prvi napad tako uspešen, da je bil kmalu del mesta v partizanskih rokah. Italijani so se branili le iz nekoliko zgradb iz okolice šole. Iz neznanega vzroka je bil zapovedan umik, da uspeh tega napada ni bil popoln, kljub temu je podvodnik črnogorskega ljudstva z uspešnim izvedenjem boja in za več ofenziv na teritoriju Črne gore. Vsaka hiša v predmestju in vsak grm je predstavljal za sovražnika partizansko zasedo. Italijanska vojska z rdečimi kravatami, ki jim je poveljevala

kraljica Helena (Italijanska kraljica, hčerka kralja Nikole iz Cetinja) je hitro spoznala, da z »rojaki« Črnogorci ne bodo mogli obračunati, zato so hitro zapustili Črno goro, nakar so jih zamenjali črnogorčani in Nemci.

Kot drugod je bilo tudi v Črni gori nekaj ljudi v sovražnikovi službi, kot npr. četniki, zelenasi in ljotičevci, ki so začeli hratomorni boj. Z njimi je črnogorsko ljudstvo obračunalo že 1943. leta v nekaj spopadih, ker niso predstavljali redne vojske. Črnogorske brigada so si priborile vence slave v težkih bojih v osvobodilni vojni. Četrta in peta črnogorska brigada sta postali mednarodni brigadi in legendarni enoti NOV. Tretja divizija, ki ji je poveljeval narodni junak Sava Kovačević, je imela težke spopade s sovražnikom in najčastnejšo nalogo z zaščito ranjenecov na Sutjeski. Na to je ljudstvo Črne gore upravičeno ponosno. Danes vlaga skupno z drugimi ljudstvi Jugoslavije vse napore za boljše življenje v jugoslovanski skupni narodov.

Kp.

Kmetijska šola Turnišče od stopenjskega h pobudlicnemu šolanju

Z novim šolskim letom preide Kmetijska šola Turnišče pri Ptujju iz stopenjske v poklicno šolo. Novi učni program, ki ga uvajamo, izhaja iz potreb delovnega mesta v sodobni kmetijski proizvodnji. To pomeni, da bo šola imela manj splošne teorije in več strokovne prakse. Kmetijski kombinat Ptuj je šoli že zagotovil, da bodo njeni učenci lahko s šolskimi stroji opravljali strojna dela na njegovem velikem polju.

Učenci šole že opravljajo šestmesečno prakso v času vegetacije, to je od spomladi do jeseni. Izvajajo jo v rastlinski in živalski proizvodnji na obratih kmetijskih kombinatov Ptuj, Ormož in Maribor. Za svoje delo na praksi prejemaajo učenci mesečno 20.000 do 50.000 S dinarjev. Da je zagotovljen učno vzgojni smoter prakse, delajo učenci pod vodstvom kmetijskih strokovnjakov. S pridobljenimi izkušnjami učenci izpopolnjujejo svoje kmetijsko znanje.

Kmetijska šola ima svoje stroje, ki jih uporablja za vaje in demonstracije. Vendar to še ni dovolj, da učenca seznanimo z osnovami mehanizacije. Dati mu moramo možnost, da bo s strojem obdeloval zemljo, jo gnojil, posejal, da bo negoval in škropil posevke, da bo kosil in spravljal pridelke. Kmetija ne more biti brez zemlje, kakor mornar ne brez morja. Z izvajanjem strojnih del počne poklicna šola poleg izobraževanja zagotavljati učencem tudi usposobitev za delovna mesta v kmetijstvu.

V novem šolskem letu namerava Kmetijska šola Turnišče sprejeti 70 novih učencev in učenk. Pouk v oddelkih za poljedelce in živinorejce traja dve leti. Za vpis je potrebna popolna osnovnošolska izobrazba. Učenci z boljšim učnim uspehom bodo šolanje lahko nadaljevali za poklic kmetijskega tehnika.

Pouk v oddelku za kmetovalce bo trajal dve zimi. V ta oddelek se lahko vpišejo tudi učenci, ki niso dovršili vseh razredov. Oddelek za kmetovalce je namenjen predvsem tistim, ki bodo ostali na kmetiji. Šola jim bo dala osnovno strokovno znanje in jih usposobila za delo s kmetijskimi stroji.

J. M.

Učitelji na Runču končno dobili stanovanja

Runč je kraj, podoben marsikateremu kraju v Slovenskih goricah; šola in nekaj hišic krog nje, pa vinogradi, ki prinašajo glavni vir dohodkov tamkajšnjega prebivalstva. Ljudje so skromni, zadovoljni predvsem s tem, kar jim daje zemlja. Že od nekdaj je bilo tako.

Novo stanovanjsko poslopje na Runču

Učitelji so prihajali v ta kraj z veseljem, saj so našli tu pri ljudeh vedno polno razumevanja.

dvomi so bili odveč, ko so se pričela prva dela. Z gradnjo stanovanj so pričeli 15. decembra 1965. leta. Gradnjo je prevzel privatni zidarski mojster Franc SEVER iz Ormoža, investitor pa je občinski sklad za stanovanjsko izgradnjo v Ormožu. S tem je bila uresničena dolgoletna želja glede stanovanja za učitelje tudi na Runču. Kot smo zvedeli, bo gradnja stanovanjskega bloka stala ca. 20 milijonov starih dinarjev. Hiša je tridružinska in podkletena, z dvema garažama. V kletih so drvarnice in kleti za ozimnico ter pralnice. Neto površina enega stanovanja znaša 72 kvadratnih metrov. V hiši bo tudi vodovod. Stavba bo gotova konec avgusta tega leta. Ko se bo pričel redni pouk na šoli, se bodo učitelji že lahko vselili. Stavba bi bila gotova že prej, vendar je bilo naknadno odobreno, da se dozida še eno nadstropje. Stavba je v končni fazi. V njej delajo zdaj le še posamezni obrtniki (parketarji, plekarji).

Runčani so lahko ponosni na to pridobitev. Med starimi in majhnimi hišicami se dviga nov, moderen objekt. Staro se umika novemu in prav je tako.

Se večja želja ljudi v tem kraju je, da bi imeli na Runču tudi trgovino. Ker so naselja raztresena, je težko priti do trgovin v Ivanjkovcih in Ormožu, posebno v zimskem času.

Upajmo, da se bo nekoč tudi ta hiša želja prebivalcev z Runča uresničila.

B. Oberčkal

POTEPTANI SOVRAŽNIKI

V starem Egiptu so poznali zanimiv običaj: na podplatih sandal so risali slike sovražnika, tako da so ga na ta način lahko vsak dan teptali.

STUDENT IN KMET

Student: »Vš način sajinja in negovanja sadnih sadik je zastarel. Trdim, da na tem drevesu ne bo zrastle niti za dva kilograma jabolk.«
Kmet: »Imate prav. Niti dva kilograma jih ne bo. To drevo je nemreže hruška.«

NI KAJ REČI

Mama: »Povej, sinko, kaj je rekel očka, ko je padel z lestve?«
Sinko: »Naj kletivni se omejnem!«
Mama: »Seveda ne, dragi.«
Sinko: »O, potem pa ni kaj reči...«

Poslopje turniškega gradu, kjer je kmetijska šola, bo tudi potrebno tekočega vzdrževanja, saj že vse štiri strani kažejo, da jih načetna zob časa in bi mu bilo škoda prepustiti to veliko zgradbo.

Izgnali so nas na Hrvatsko

(Spominke Jožeta Vimerja priredil za objavo V. Klemenčič)

Junija 1941 so Nemci končali s preseljevanjem Slovencev v Srbijo in jih začeli seliti na Hrvatsko. Za preseljevanje iz štajerskega dela Slovenije so domači kulturbundovci že pred vdorom nemške vojske napravili natančne sezname. Niso jim bili napoli le izobraženci, temveč tudi savadni in premožni kmetje, obrtniki, trgovci, pa tudi delavci in študentje. Ker ni bilo mogoče izvesti vseh nasenkrat, so to delali postopno v presledkih 3 do 6 dni. Ljudi so pobirali vedno ponoči ali v zgodnjih jutranjih urah. Po takih nočnih racijah smo se preselili šepetaje pogovarjali, koga so ponoči pobrali in kdo bo zdaj na vrsti. Sredi julija 1941 so te nočne racije postale množične. Do tega časa je okupator v vseh podjetjih, trgovinah in raznih javnih lokalih nastevil svoje komisarije in poslovnodje, ki so bili za te namene že prej usposobljeni na kulturbundovskih tečajih v Avstriji. Večinoma je bilo že pred okupacijo določeno, katere ustanove jim bodo poverjene. Ti ljudje so takoj po prevzemu svojih funkcij pokazali nestrpnost in gnev do slovenskega življa. Brezposelni slovenski uslužbenci so sedaj samo čakali, kdaj jih bo okupator pregнал. V tistih dneh si lahko večkrat slisal: »Kdaj pridemo na vrsto? Le čimprej!

POBIRALI SO NAS SREDI NOČI

Nastopila je noč od 21. na 22. julij. Prejšnji dan so se gestapovci sprehajali po mestnih ulicah in si ogledovali hiše, iz katerih so naslednjo noč pobirali svoje žrtve. Svoje delo so začeli okoli enajstih ponoči. Ljudi so nalagali na pokrite kamione in natrpali vanje tri do štiri družine. Zapeljali so nas do gostilne »Pri Roziki«, kjer se nas je na vrtu nabralo blizu 300. Pri pobiranju na domovih so nastopili večinoma pruski gestapovci, katerih narečje je bilo skoraj nerazumljivo. Zahtevali so, naj se družina pripravi v roku pol ure. S seboj so smeli vzeti le najnujnejše, in to 20 kg na osebo. Če ljudje niso bili v pol ure pripravljivi, kar se je večkrat primerilo zlasti v družinah z malimi otroki, so gestapovci prostore enostavno zaprli in zapečatili. Nastopili so surovo in grozilo z revolverji. Matrikaterj otrok je tako ostal brez plašča ali pokrivala. Na vrtu »Pri Roziki« smo se šele pred sončnim vzhodom po zdravljali in poljubljali znanici in sotrpini iz vseh slojev ptujskih družin. Okrog desetih donoldne je prišel na vrt zloglasni dr. Görgler (bil je Tržčan in baje slovenskega porekla) v spremstvu več gestapovcev in ptujskih kulturbundovcev. V eni od sob na levi strani vhoda v prvo nadstropje (stanovanje pred nekaj dnevi izseljene družine Jellinke) si je v naglici uredil pisarno za zasliševanje prežancev. Pri tem se je posluševal že prej omenjenih seznamov. Seznamni pa niso bili popolni. V mojem primeru niso vedeli za ime moje matere; zapisano je bilo le »und seine Mutter« (in njegova mati). Klicni nas je po imenih in preverjal, če smo vsi in če ni morda kdo ostal doma. Spominjam se, da je starejši materi v pre-

sljednih najmanj desetkrat zaklical: »Kje so tvoji sinovi bunditi, fatoti, erbofilni fidi?« Ko se je častiljiva stara žena naveličala poslušati vedno eno in isto, mu je porogljivo po slovensko zarbrusila: »Ja, ja, gospod, vi že veste, kakšni so, ker ste jih vi zredili!« Potem je imela mir, in tudi izselili je niso.

Z BORNO PRILJAGO V PREGNANSTVO

Okrog petih popoldne so nas spet naložili na pokrite tovornjake in nas prepeljali v mariborsko mejsko vojašnico. Tam so nam odkazali kletne prostore, kjer je bilo na tleh malo zdrobljene slame. Nismo se legli, ko so nam ob devetih vzeli luč. V vojašnici je bilo že prej nekaj prežancev, tako nas je bilo z njimi vred nad 400. Naslednje jutro so nas spet zvrstili na dvorišču, kjer je dobil vsak svojo priljago. Potem se je začel pregled priljage v skrajnem levem krilu vojašnice. Vsak je moral priljago sam pomikati do pregleda. Pregled se je nanašal predvsem na zlatinno, srebrnino, denar in obleko s perilom. Vsak je moral odpreti kovček ali torbo, razvezati punkelcje ter izprazniti žepe in, seveda, pokazati donar. Vsakemu so pustili 400 dinarjev. Pri tem so nam zamenjali marke v kune. Tako smo izvedeli, kam nas bodo preselili. Zenski pred menoj, bivši trgovki z manufakturo v Ptujju, je Nemec strgal z vratu nad meter dolgo zlato verižico z dragočnim oveskom, iz kovčka pa ji je vzel več ducatov prtičkov, robčkov in ženskega perila. Ko je ugovarjala, je zarenčal: »Das brauchen wir fur unser Rotes Kreuz.« (To potrebujemo za naš Rdeči križ.) Po pregledu smo se morali spet poslovliti od naše priljage. Potem smo dobili prvič nekaj tople črne kave.

GESTAPOVCI SO NAS PREDALI USTAŠEM

Okrog tih popoldne so nas postavili v štiristoje in nas tako gnali na glavno železniško postajo, kjer so nas nemeštili v osebne vagon. Proti peti uri se je naš transport začel pomikati proti Hrvatski. Prvi postanek je bil v Laškem, drugi v Zidanem mostu. Od tam se mi je posrečilo poslati v Ljubljano sporočilo o preselitvi na Hrvatsko. V Dobovi, do koder so nas spremljali, so nas gestapovci predali ustašem. Ko sem pogledal skozi okno, mi je gestapovec, s katerim sva se sporekla že na mojem domu, zaklical: »Aber nimmermehr zurück. Wer zurück kommt, wird gleich erschossen.« (Pa nikdar več nazaj. Kdor se povrne, bo takoj ustreljen.) Oddahnil sem se, ker smo se odhod dalje vsaj slovensko pogovarjali. V Zagreb na savski kolodvor smo prispeli že ponoči. Tu smo dobili mrzel prigrizek, otrokom pa so dali tudi mleko.

SREČANJE S PRVIMI PREGNANCAMI

Drugo jutro, 24. julija, smo se prebudili iz dremavice na prosti Novska-Batrina. Od Batrine smo krenili proti severu mimo Pleternice in prispeli okrog devetih v Slavonsko Požego. Na poti od železniške postaje do

zbirnega taborišča smo srečavali prve prežance, ki so bili izseljeni pred nami in tu čakali svoje nadaljnje usode. V bivših vojaških lesenjačah smo skupaj preživele tri dni. Taborišče je bilo obdano z bodočo žico, stražili pa so ga ustaši. Tretji dan je bil v eni od barak miting, ki so ga privedli člani ptujске »Svobode«. Vsebita je bila naperjena proti Hitlerju in je vsem navzočim vili pogum in upanje na vrnitev. Le nekateri so ostali malodušni. Na žalost moram pripomniti, da se od tistih obupancev ni nihče vrnil.

NA KORDUNU SMO SLISALI PRVE PARTIZANSKE PUSKE

Zjutraj, 26. julija, smo zagledali na eni od barak nabite sezname, s katerih je bilo razvidno, kam bodo preselili posamezne družine. Takoj po končanem mitingu smo morali spet predati priljago in se postaviti v zbor po skupinah, kakor so bile navedene na seznamih. V takem redu so nas proti večeru odvedli na železniško postajo. Tu smo spet dobili osebne vagon. Prvi del transporta, po številu najmočnejši, je bil določen za železniško postajo Kostajnica na Uni, drugi, približno 140 ljudi, za železniško postajo Vojnić na

Kordunu, tretji pa je potoval prek Karlovca in Ogulina v Slunj. S svojo družino sem bil v drugem delu transporta, določenem za Kordun. Ko smo se 27. julija bližali postaji Glina na Banji, so ustaški spremiljevalci zagnali okna in prepovedali gledati skozi nje. Pa smo kljub temu videli postajno poslopje še vse okrvavljeno od množičnega pokola pravoslavcev, ki so ga prejšnji dan izvršili ustaši.

Na železniško postajo Vojnić, oddaljeno od mesta 9 km, so prišli po nas z vprežnimi vozovi. Cesta se vije med gozdinami hribi. Nekako pri tretjem kilometru poti so se v gozdu oglašile puške. Ustaški spremiljevalci (na vsakem vozu najmanj eden) so začeli odgovarjati. Tako smo se vozili v Vojnić med neprestanim streljanjem. Bili smo torej priče prvega oboroženega upora na Kordunu dne 27. julija 1941, to je dan, ki ga praznuje sosednja Hrvatska kot republiški praznik.

Nas po ustaške oblasti se tisti večer porazdelile k posameznim poselitnikom, pravoslavnim Srbom, ki so nas sprejeli z odprtimi rokami in solznimi očmi, ker jim je bilo že znano, kaj se je prejšnji dan zgodilo na Banji.

Posvetilni oltar iz bližine III. mitreja na Zgornjem Bregu

Nov spomenik Mitrovega kulta v Ptujju

Spomenik Mitrovega kulta v Ptujju so izredno številni in spadajo med najpomembnejše arheološke spomenike naših krajev.

Mitrazem so že v prvem stoletju naše ere prinesli in širili v naših krajih trgovci, sužnji, uradniki in vojniki, ki so v velikem številu prihajali v zahodne predele prostranega rimskega imperija ter so v Mitri častili božanstvo svoje domovine. Tako so že sredi 2. st. v Poetovju zgradili na Sp. Hajdini I. mitrej uslužbenci ilirske carine (ki je imela v Poetovju svoj osrednji carinski urad), ki je ohranjen pod zaščitno stavbo na terenu. Ko je to svetišče, ki spada med najstarejše mitreje v Srednji Evropi, postalo premejnno, so v začetku 3. st. poleg zgradili še eno večje, II. mitrej, ki je v celoti prenesen v muzej in razstavljen v lapidariju. Na Zg. Bregu je, pod zaščitno stavbo ohranjen III. mitrej. Zgradil so ga, ali pa vsaj obnovili, vojaki in častniki dveh legij, ki sta v 3. st., v času težkih gospodarskih, političnih in socialnih kriz rimskega imperija, skrbeli za red in varnost v Poetovju in okolici. Posamezne najdbe pa podpirajo domnevo, da je bilo v teku 3. st. zgrajeno Mitrovo svetišče tudi na levem bregu Drave, ob robu Muzejskega trga pod Grajskim gričem.

Med gradivom, ki ga je arheološki oddelek Pokrajinskega muzeja v Ptujju pridobil za svojo zbirko v lanskem letu, je najpomembnejši posvetilni oltar, ki smo ga našli v neposredni bližini III. mitreja na Zg. Bregu. Odkrit je bil ob izkopju za temelje stanovanjske stavbe. Oltar je izklesan iz pohorskega marmorja, visok 0,80 m in ima

stopničasto profilirano podnožje in ovršje, ki se končuje v kvadratni nastavek z oglinima akrotirijema. Iz dokaj dobro ohranjenega napisa zvemo, da je dal oltar postaviti osvobodjenec Felix in ga posvetil Kautu za blaginjo Flavija Hermodiona in Avita Syriaka ter njegovih sinov. Spomenik je torej postavil osvobodjenec za blagor svojih gospodarjev ter se s tem verjetno istočasno tudi zahvalil za oprostitev od suženjstva. Posvetil ga je Kautu, zvestemu Mitrovemu pomočniku, ki je na spomenikih iz Mitrove legende vedno upodobljen kot mladenič z dvignjeno baklo v roki, ki simbolizira predstavlja vzhajajoče sonce. Naš oltar je sicer brez reliefnih upodobitev, mogoče pa je, da je na ravno odrezanem vrhu nekoč prosto stalo Kautovo doprsje ali pa cela figura.

Med inventarjem III. mitreja na Zg. Bregu doslej nismo poznali samostojnega spomenika, posvečenega baklonosu Kautu, ki je sicer običajen v vsakem Mitrovem svetišču. Ob razdejavanju svetišča je moralo biti nekaj spomenikov odstranjenih iz mitreja in raznesenih, kot nam pričajo prazni kamniti podstavki, ki so ostali na svojih prvotnih mestih. Na enem izmed njih, so dedč po položaju v ostalih mitrejih, bi bilo to ob samem vходу, je nekoč stal tudi ta, v neposredni bližini svetišča najdeni posvetilni oltar.

Mitrazem je versto perzijskega izvora in je prvič prineslo na zahod misel o odrešenju s pomočjo žrtve. Osnovano je na izrazitem dualizmu, ki se odraža in neprestanih bojih med dobrom in zlom, med svetlobo in temo. Z nalogo, da reši človečanstvo, je

v ta boj posegel Mitra, posebno božanstvo svetlobe, ki se je učlovalce z rojstvom iz skale. Kot najtežje in najpomembnejše delo je bilo, da je moral uloviti bika, prvo ustvarjeno živo bitje na zemlji, ki ga je po napornih potih prenesel v podzemno volitino, tam zaklal in daroval. Iz krvi in telesa žrtvovanega bika se je rodilo vse živo na zemlji. Na svojih težkih poti, polni dobrih del, je imel Mitra mnogo nasprotnikov, vendar ni bil osamljen. Med drugimi sta mu pomagala mladeniča z baklami, Kautes in Kautopates, simbola vzhajajočega in zahajajočega sonca, ter bog sonca Sol, ki je bil v začetku Mitrov nasprotnik in tekmeč. Po vseh izvršenih nalogah se je Mitra zmagoslavno vrnil v sončnem vozu v nebo. Mitrovi pristaši so verovali, da bo Mitra ob koncu sveta daritev ponovil in s tem svet odrešil in s srečo poplaval v onostranstvu.

Organizacija Mitrovega kulta je bila zelo stroga. Verstvo je sicer oznanjalo misel o braštvu in enakosti, vendar je to veljalo samo za posvečence, ki so mogli biti le moški. Bilo je sedem stopenj posvečanja; obredom v svetišču, ki so, vkopana v zemljo in obokana, ponazarjala naravno volitino, kjer je Mitra izvršil prvo daritev, pa so smeli prisostvovati le posvečenci višjih stopenj.

Mitrazem ima številne skupne točke s krščanstvom. Obe verstvi sta se v približno istem času širili po rimskem imperiju, vendar je bil mitrazem v začetku bolj razširjen ter pod zaščito države. Ko je v 4. stoletju zaradi višjega etičnega in socialnega pomena ter širše dostopnosti prevladalo krščanstvo, je ob zmagi dosledno razušilo in zavrnilo z

zemlje vsa svetišča Mitrovega kulta. Ravno zaradi tega načrtnega in enkratnega razdejanja pa so se nam tudi v Ptujju do danes ohranili temeljni svetišč in med njimi številni spomeniki z izredno bogatimi upodobitvami iz Mitrove legende, ki nam v mnogem pomagajo pri tolmačenju mitrazma, verovanja in obredov, kajti posvečenci sami o veri niso smeli ne pisati ne govoriti. Prav tako pa nam ti številni in dobro ohranjeni spomeniki po podrobnejšem študiju omogočajo rekonstrukcijo političnega, kulturnega in socialnega življenja v starem Poetovju in medanje se uvršča tudi novi odkriti, Kautu posvečeni oltar.

Z. Subić

Iz Vurberške šole v šol v Dvorjane in Ptujju

V zvezi z ukinjivjo višje stopnje osnovne šole Vurberk, se bo ta zvezi v počitnicah dogovorili Osnovna šola »Franca Osojnik« Ptuj in osnovna šola v Dvorjanah v občini Ptuj in v občini Maribor. Temu o potrebnih pripravah, da se bo pričel pouk za otroke, ki so prej obiskovali osnovno šolo Vurberku, brez motenj v novem šolskem letu.

Potrebno je rešiti vprašanje prevoza teh otrok v šolo, prostora za nje v šoli in vsega ostalega, kar je potrebno za prijeten sprejem novih učencev v drugi šoli in za njihovo redno solanje do dokončanja popolne osnovne šole, V. J.

Oglašujte v Tedniku

Odlomki iz življenja heroja

XVII

Dušan Kveder-Tomaž, komisar II. štajerskega bataljona, se je vračal v razgovoru s komandantom Stanetom in z borci bataljona po neuspelem napadu na utrjeno italijansko postojanko — grad Turjak — proti Gradežu, kjer so se utaborili.

Zima je bila vsak dan hujska; zima, velik sovraznik partizanov. Snežilo je vedno gosteje. Včasih je sneg koristil, ker je mel in mel in brisal globoke partizanske stopinje na beli zimski odeji polj in gozdov. Če ni snežilo, je bilo slabo!

Po bitki na Turjaku so padale velike goste snežinke. Partizani so se pokrili s šotorskimi platni zavarovali pred snegom. Padalo pa je tako, da so morali stapati sneg sprosti s sebe. Pri gradu Boštjanu jih je opazil graščak, baron Lazzarini, ki je naročil svojemu upravitelju in lovcu, naj partizanom sledita. Bataljon je korakal čez železniško progo mimo Gatine v vas Peč pod Polico. Tam se je nastanil v hlevih. Utrujeni od naporne poti so partizani takoj zaspali. Domači so jim nanosili za spanje sveže slame. Okoli vasi so postavili močne straže.

Drugega dne je iznajdljivi kuhar tekal po hišah, da bi dobil

hrano za partizane. V osnaženem svinskem kotlu je skuhal zelje in fižol. Po večerji bi morali na pot, toda Tomaž si ni mogel ogolati škornjev. Pomagali so mu Marok, Polh in Jože, toda škornji niso hoteli na noge. Minila je ura in pol, ko so vsi pomagali, a brez uspeha. Zjutraj je namreč Tomaž vlažne škornje sezul in jih dal na zaneček, kjer so se presušili, skrčili in podpaljale malec odstopil. Vse je preprečeval, da so škornji dobri in jih mora spraviti na noge. Po dveh urah truda, se je to res nazadnje posrečilo. Dušan-Tomaž je stal med partizani obut. Vsi so se odahneli! Odrinili bomo! Okoli devete ure zvečer so se začeli pomikati proti zimskemu taborišču na Pugled.

Hoja po visokem snegu je bila zelo utrudljiva. Ko so zagledali groben Pugleda, so se razveselili. Kolona se je po svežem snegu le počasi pomikala proti vasi St. Pavel, ki je bila Drugemu štajerskemu bataljonu prijetno zatočišče, saj jim je nudila počitek spet za dva dni.

Od Ljubljane so bili oddaljeni komaj štiri kilometre. Stab ei je izbral ta kraj za zimovanje, ker so bili domačini partizanom naklonjeni in do Glavnega poveljstva v Ljubljani so imeli kratek

pot. Tudi za bojevanje je bil kraj primeren.

Ko so prišli partizani v vas, so jih kmetje povabili v hiše. Veliko borcev je bilo tako utrujenih, da so odšli kar spat pod kozolce in skednje, drugi pa so posedli okoli kmečkih miz. Kmetice so kurile ogenj, da bi partizanom pripravile obleko. Skoro goli borci so stali pred ognjiščem in čakali na obleko. Četni brivci so pričeli z delom. Bataljonski zdravnik je hodil okoli borcev in pregledoval, če ima kdo sbrščico. Ti so se morali mazati z mazilom. Bolne borce so poslali na zdravljenje v Ljubljano in Polje. Drugoga dne je odšel v Ljubljano na Glavno poveljstvo komandant Stane, da bi se pomenil o prezimovanju. Odpotne Glavnega poveljstva, Skala in politkomisar Tomaž sta odšla z nekaterimi borci nekdanje Puntleske čete na Pugled, izbirat kraj za zimsko taborišče.

Stab je z borci odločil, da bo taborišče na jugovzhodni strani pobočja pod vrhom hriba, kjer izvira potok neznanega imena. Komisar Tomaž in komandant Stane sta s štabom napravila načrt za taborišče. Za vsako četo je bilo odrejeno posebno mesto. Določeni sta bili dve stražarski mesti in stalna zaseda z mitrejizom proti Lipoglavu. Za ku-

hinjo je bil odrejen prostor pri izvihu potoka, ki se izliva v Pansko reko.

Tomaževo bivlišče je bilo v šoturu štaba skupaj z radiotehničnim vodom, ki so ga postavili med kuhinjo in četami. Na level je bil vod s težkim mitraljezom. Za ležišča so odmetali sneg, položili na zemljo dvoje šotorskih kril in odeje. Pokrili so se z dvema šotorskima kriloma in odejami. Da jih je manj zeblo, so se stiskali drug k drugemu. Stražarji so stražili po dve uri, nato so jih zamenjali drugi. Kuhar Polh je imel veliko dela s kuhinjo. Sel je k politkomisarju Tomažu, se pred njim vrvzal in raportiral: »Tovariši politkomisar, kuhinja spada k političnemu delu, ker dviga moralo. Prosim, naroči dejurnemu, da mi da iz vsake čete dva borca. Jaz tega ne smem, ker nisem v štabu.«

Nasmejana obzra ga je Tomaž potrepel po rami in mu dejal: »Ob tvoji pomoči Polh, bomo uspeli. Morala je važna stvar. Takoj bo rešeno! Poklicaj je dejurnega komandirja Simona in mu naroči, naj dajo čete kuhinji na razpolago borca.«

Komandant Stane in komisar Tomaž sta imela v tem času veliko dela. Najvažnejša naloga po utaboritvi je bila vzgoja borcev. Pripravili so bo potrebno na

obrambo taborišča, urediti obveščevalno službo, skrbeti za prehrano, obutev, obleko in odeje. Sklicala sta komandirje in politkomisarje čet na posvet, da bi pričel skupaj reševati vsa ta vprašanja. V štabu so bili poleg komandanta Staneja in komisarja Tomaža še zdravnik Lado in kurirja Bob in Skala. V prvi četi je bilo 30 partizanov, komandir in komisar. V drugi 27 borcev, komandir in komisar, v tretji pa 30 borcev in komandir ter komisar. Mitraljeski vod je štel dvanajset partizanov. Skupaj je štel bataljon januarja 1942 — 141 borcev. Stevilo pa se je iz dneva v dan večalo.

V bataljon so prihajali ljudje iz sosednih vasi in se prepričevali o moči in organizaciji bataljona.

Drugi štajerski bataljon, ki je imel svoje taborišče na Pugledu pri Ljubljani, je začel v začetku februarja 1942 izdajati dnevna povelja za delo v bataljonu, ki so vpisana v knjigo dnevnikov za povelje in naredb bataljona. To so prva pisana povelja, ki jih je izdal štab. Izdala so bila tudi povelja za gradnjo zemljanke. Zoradili so jo v 14 dneh. Pozimi jim je dobro služila. Ko se je začel talti sneg, je bila polna vode. Tedaj so morali partizani iz nje, ki jih je do tedaj obva-

rovala mraza. Vrnili so se v šotore.

Dušan-Tomaž in Stane sta uredila vse potrebno tudi za radiotehnični vod, ki je sprejemal razna poročila. V tehnikih so jih nato razmnoževali, patrolje pa so jih delile civilnemu prebivalstvu. Pod poveljstvom Staneta in Tomaža so uredili tudi telefonsko zvezo med opazovalnico in štabom, ki je bila prva taka telefonska zveza v Sloveniji.

Dan za dnem pa so se borci urili v ravnanju z orožjem. Vneto so prebirali tudi časopise Delo in Slovenski poročevalec. Čitali so karte in se vadili v hoji ponoči. V bataljonu je bilo dvanajset članov Komunistične partije. Iz vrst partizanov sta Tomaž in Skala, sekretar KP v bataljonu, pridobivala nove člane. Skala je izhajal iz proletarskih vrst okoli Celja in je rad pripovedoval o boju delavskega razreda v predvojni Jugoslaviji.

Prezimovalište na Pugledu je bila prva vojaška in politična šola narodnoosvobodilne vojske v Sloveniji. Borci iz te šole, poslani spomladi 1942 v razne enote, so bili tam v močno oporo! Nič čudnega! Prišli so iz šole, ki sta jo vodila izkušena borca Stane in Tomaž.

V. R.

(Dalje prihodnjik)

Foto zapisek

Povsod v Slovenskem in Hrvaškem primorju, pa še dalje proti jugu, najdemo letoviščarje iz ptujske in ormoške občine, prehodne in stalne. Za vsaj deset dni. Mnogi se radi zadržijo tudi v Novem Vinodolskem, kjer sta kraj in obala zelo zanimiva in kjer je kopanje prav prijetno.

Namišljeni ali pravi bolnik?

Stevilo namišljenih bolnikov se stalno veča. Do določene mere smo vsi namišljeni bolniki (hipohondri); takoj se razburimo, če nam žla prehitro bije, prevzame nas strah, kakor hitro se nam zviša temperatura nad normalno, lahek prehlad razglasi mo za angino. Toda pri normalnem človeku takšne skrbi hitro popuste. Drugače pa je to pri hipohondru, pri njem je tipično, da vsak dan odkrije na sebi kako novo bolezen.

Štridesetega leta prebila v ležečem stanju. Sele ljubezen do pesnika Roberta Browninga je povzročila spremembo v njenem odnosu do življenja in jo spet postavila na lastne noge. Ko se je poročila z njim, je začela celo hoditi na planine ter je rodila otroka. V mnogih primerih hipohondrije se skriva za boleznijo zgoraj naštetih, vendar je v otroških letih do spoznanja, da svojci, ki so po navadi ravnodušni do nje, takoj spremene svoje obnašanje, kakor hitro se ga loti bolezen. Te izkušnje se zakoreninijo v človekovi podzavesti, da se v poznejšem življenju uveljavijo, če je potrebno.

POMEN INDIJSKE POROKE

Indija je vzhodna dežela, ki na telo kot paralizirano zaradi tisočletnih tradicij, ki ji preprečujejo, da bi se odprla svetu sočasnih misli in dejanj. Prav prenehanje je vpliv tradicije na namkajšnje ljudi.

Zakaj sto milijoni Indijcev nižjih kasti ne sprostijo verig, ki jih oklepajo? Zakaj indijska žena, ki je med najbolj zapostavljenimi na svetu, dopušča, da ravna z njo, kot da bi bila sužnjica? Vzrok moramo iskati v tesni povezanosti političnega in socialnega življenja z vero.

Najmanjša sprememba tradicij bi sprožila nezalisan preobrat v njihovem pojmovanju sveta. Ena takšnih tradicij je poroka, ki ji je od začetka do konca prisostvovalo le malo ne-Indijcev. Dobro lahko vidimo, da je taka poroka zgolj posledica višjih sil, ki se jim človekova volja in čustva le hote podredujejo. Pred našimi očmi je žena, ki se s polno zavestjo preda »vsemogočnemu« možu, zavedajoč se, da je zadostila svoji usodi, ki jo predstavlja kot Duhu popolnoma podrejena snov.

Princesa Zesalmer je sama v znanem stanovanju, ki je namenjeno samo ženskam. Čaka na uro, ko bo podarila svoje življenje možu, ki so ji ga izbrali starši. Dragi kamni, ki jih nosi, potesarjajo njen izvor in čistost.

Sari je rumen, kar pomeni zmago. Za zaročencem nesejo sto en pladenj z darili. Do ure poročne svečanosti, ki so jo izbrali astrologi, bodo razveseljevali oči in usta povabljenec. Povabljenec se smeje in praznovanju pridružiti zaročencem in njunim staršem, čeprav mislijo, da je zveza dveh mladih, to je zveza Duha in Materije, neodvisna od njih samih.

Združena sta. Njuni roki je sklenila nevestina mati, ki ju je blagosloвила s posvečeno vodo. Duhovnik je zvezal nevestin sari v ženino tuniko. Nevesta je oblečena v rdečo, ki je sveta barva, zagrnjena pa s tenčico, ki pomeni samoopoved. Na zapetju se blestijo poročne zapestnice, na čelu pa ima rdeče znamenje, ki pomeni, da je poročena. Čuvalci ga bo morala do moževe smrti. Znamenje ji je naredila mati, ki je pri tem obredu igrala vlogo nekakšne svečenice. Ta obred izvira še iz dobe matriarhata.

Sveti trenutki plesa: naslonjena drug ob drugo morata zakonca sedemkrat obiti ognjišče, ki simbolično predstavlja njun dom. Mlada žena je prevzela vlogo, ki so jo imele nekdanje svečenice, čuvarke svetega ognja. »Moje srce je polno žalosti, v tej hiši sem postala tujka,« toži mlada žena, preden zapusti rodnih dom. Kot večina poročenih Indijek se tja ne bo vrnila več kot štiriinšest let. Te dneve je dovolil bog Siva svoji ženi Parvati, da je obiskala svoje domače. V znak dobrodošlice prinesejo žene iz ljudstva mladoporocencev, ki pomeni blagostanje. V oči Indijca nima človekovo življenje na zemlji prav nič večjega pomena kot potoček. Samo posmrtno življenje šteje, to morje, kamor se bodo stekli vsi potoki življenja.

Novi progi službe »Pomoč-informacije«

Avto-moto zveza Slovenije je uvedla novi progi svoje službe Pomoč-informacije. Pri bencinski črpalnici na Ptujski cesti v Mariboru je začel delati avtomehaničnik, ki vozi na progih Maribor - Ptuj - Borl - Varaždin; pri bencinski črpalnici na Partizanski cesti v Mariboru pa se zadržuje vozilo, ki vozi na cesti Maribor - Lenart - Gornji Radgona - Murska Sobota.

V vsakem avtomobilu je avtomehaničnik, ki je končal poseben tečaj. Na obeh začetnih postajah pri bencinskih črpalnicah v Mariboru se bosta vozila zadrževali od 12. do 13. ure, nato pa krožili na progah po voznem redu ter se ustavljali na nekaterih postajališčih. Tudi na novih progah pomaga služba Pomoč-informacije s svojimi običajnimi storitvami: tehnična pomoč pri okvarah in turistične informacije.

Služba sodeluje tudi s cestnimi podjetji in jih obvešča o stanju cest; v primeru nesreče zavaruje cestišče in poskrbi za nemoten promet.

Doslej je služba Pomoč-informacije delovala v Sloveniji na desetih progah, ki so obsegale 570 kilometrov. Z novimi progama pa se je mreža cest, kjer krožijo rumeni fički, povečala za 130 kilometrov.

Naj pripada hipohonder katerikoli skupini, v vsakem primeru hudo greni življenje svoji okolici. Njegova prerazgibana fantazija sluti nesrečo v vsaki nezgodli ali bolečini. Neki hipohonder je trdil, da cele noči ni mogel spati, ker je stalno slišal rahlo krkanje v lastnem telesu. Šel je k zdravniku, ki se je dva tedna mučil z njim, ga rentgeniral od vseh strani, napravil elektrokardiogram ter uporabil še vse mogoče druge metode — brez uspeha. Končno so našli vzrok grozljivega trkanja: v regulatorju toplote v njegovi z elektriko ogrevani odeli.

Pogost povzročitelj hipohondrije je duševna kriza, ki zbudijo v človeku težnjo, da bi nečemu ubežal. Klasični primer za te vrste hipohondrije je bila znamenita angleška pesnica Elizabeta Barrett-Browning. Njen tiranski oče ji je s svojim despotskim popolnoma zagrenil življenje. Kot mlada deklica je dobila okvaro v hrbtnici, ki se je poslužila kot zaščito ter je tako stopnjevala pomen in nevarnost svoje bolezni, da je do svojega

Pregleden ovinek na Mariborski cesti na Hajdini je občutna vozna olajšava za vse voznike motornih vozil, saj imajo odličnega pregled nad vsem prometom v njihovi ali nasprotni smeri.

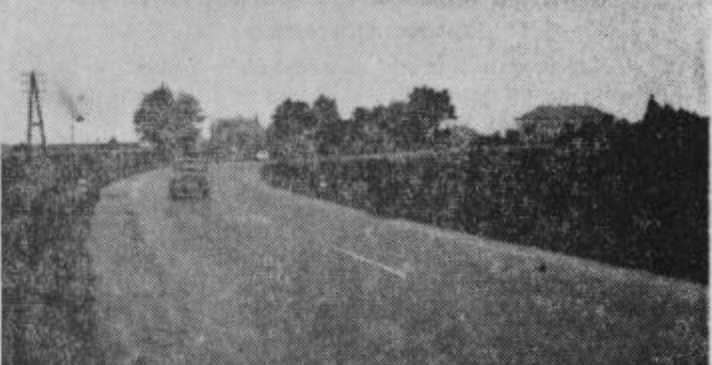
Poročena žena, ki ni dovolj zaposlena in se dolgočasni, ker se ji zdi, da jo njen preveč zaposleni soprog zanemarja, se zateče v bolezen in upanju, da ga bo njeno stanje preplasil in se bo začel bolj zanimati zanjo. Mati, ki ostane sama z odraslo hčerko, se prav tako boji samote v primeru, da bi se hčerka poročila. Išče izhod, kako bi to preprečila. Možnost vidi samo v hudih boleznih, ki si jo mora čimprej omisliti in v katero sčasoma tudi sama verjame.

Na klinikah imajo opravka tudi s takimi ljudmi, ki vidijo edino ozdravljeno svoje namišljene bolezni v operaciji in prikazujejo simptome svoje bolezni s toliko prepričljivostjo, da včasih prevarajo najboljše diagnostike. V neki bolnišnici so preskalski zgodovino oziroma potek bolezni 250 pacientov, ki so imeli težave z ledvicami in črevesjem, na da bi se mogle ugotoviti organske motnje. Nad polovico se jih je dalo operirati. Uspeh operacije: stanje bolezni je ostalo nespremenjeno. Toda bolniki so dosegli, kar so želeli: skrbno nego v bolnišnici, pozornost zdravnikov in bolničark ter obiske sorodnikov in zaskrbljenih prijateljev. In končno snov za pogovore.

Nevarnost hipohondrije je v tem, da bolnika niti zdravnik niti

okolica ne vzame več resno ter utegne prezreti dejansko obolenost. Mnogi zdravniki so tako preobremenjeni z delom, da se ne utegnejo poglobiti v potrebe hipohondra: v naglici ga pregledajo, pretrkajo pljuča in poslušajo srce in postavijo diagnozo; zdravi ste ko dren. Nekateri pa so mnenja, da je to zelo napačno. Pravijo, da je treba v nekaterih primerih bolniku pustiti iluzijo bolezni, ki jo često nujno potrebuje, saj mu je bolezen opravičilo za marsikatero neuspešno početje. Zato pa mnogi zdravniki z večjim čutom odgovornosti jemljejo hipohondrijo kot resno bolezen, ki zahteva skrbno obravnavo. Neki strokovnjaki svetujejo, naj zdravnik takega bolnika redno sprejema od časa do časa, ga z zanimanjem poslušaja ter mu da resne nasvete zlasti glede zaposlitve in prehrane ter tako skrbi za zboljšanje njegovega duševnega stanja. Priporočljive so tople kopeli, pomirjevalna sredstva in vitamini.

S takimi namišljenimi bolniki pa nimajo težav samo zdravniki, marveč tudi okolica. Preveč sočutja veča bolnikovo občutljivost, na drugi strani pa ni niti dobro niti pametno — človeka — ki je morda res bolan, odpraviti na kratko in morda celo z grobostjo. Na nekem nagrobem spomeniku so odkrili napis: »Saj sem vam rekel, da sem bolan.« Včasih bi bilo dobro premisliti tragedijo tega pokojnika.

Pregleden ovinek na Mariborski cesti na Hajdini je občutna vozna olajšava za vse voznike motornih vozil, saj imajo odličnega pregled nad vsem prometom v njihovi ali nasprotni smeri.

R E S N I C A

Dvaintrideset pa sedemnajst — celih petinajst let razlike. Nekateri so me svariili:

»Maurizio, bodi previden, razlika v letih je le prevelika.« Odgovoril sem: »Je to kaj takega? Jaz sem še mlad mož, Lucetta je mlado dekle. Glavno je, da sva oba mlada. Torej vse bo lepo v redu.«

Ceprav sem tako govoril, sem res čas slutil, da le ni bilo prav to, da je bila razlika v starosti vendarle važna. Seveda ne marno priznati, da se motimo, dokler ne čutimo tega na lastni koži. Vsi smo taki kot nekateri Tomazki, ki ni verjel, dokler se ni dotaknil resnice s prstom in nosom.

Lucetto sem spoznal v podjetju »Vse za dom«, v neki taki veleblagovnici, kjer prodajajo poceni in vsemogoče reči. Šel sem, da bi kupil nogavice, in ko sem v bledem dirandaju stopal od pulta do pulta ob hrushču radia, ki je imel neko popevko, sem zagledal za parfumerijskim pultom v bledečem ozadju polic, nstrancih z rmenimi steklenicami kolonjske vode — Lucetto. Takoj me je zbledel v oči, če drugače ne, že zaradi kontrasta z njenimi tovarniškimi, ki so bile sicer tudi lepe, vendar prevsiljive in preveč naminkane, hkrati pa pod šminko ne ravno preveč čiste. Ona pa je imela med dvema slapoma na temenu padajočih las lep ovalen obraz brez ciprije in brez ruža z velikimi vedrimi, jasnimi očmi z namiznim izrazom.

Pogledal sem jo in ona je vzdržala pogled. Tedaj sem jo vprašal:

»Gospodična — nogavice.« Odgovorila mi je z mehkim glasom: »Jaz prodajam samo parfume, za nogavice se morate potruditi v drugo nadstropje.«

Stopil sem v drugo nadstropje, kupil nogavice, nato pa se vrnil dol, stopil naravnost k njenemu pultu in ji rekel:

»Nogavice sem dobil, zdaj pa nakupim še nekaj reči pri vas.« Ona mi je mirno, nežno in nadevno ljubko začela razkazovati in priporočati blago z izbranimi besedami:

»To milo, ki diši po vijolicah, je izredno fino... V tej zobni pastji je klorofil... To milo za britje je res nekaj posebnega...«

Jaz je še poslušal nisem, pač pa samo gledal, in čim bolj sem zrljal vanjo, tem bolj mi je bila všeč, tako da sem nenadoma pomislil:

»To je deklica, ki je kakor ustvarjena zate.« Nekupil sem skratka cel kup reči in nato sem bleknil kar tako tjavan: »Gospodična, kdaj pa izprežete?«

»Hočete reči, kdaj končam službo? Ob osmih.« »Pa če bi vas zvečer tam zunaj počakal?«

Za hip me, je pogledala, nato odgovorila: »Bi me veselilo.«

Oprijavil sem se, toda ona me je poklicala nazaj in rekla: »Ne prav pri izhodu — pri baru na vogalu.«

Ta lagodnost bi mi morala biti v opomin. Za vruga, pri sedemnajstih letih pa že tako sproščena z možkimi! Toda bil sem že zaljubljen in še pomislil nisem na to.

In tako sem šel v garažo, povlekel iz njega avtomobil svojega gospodarja, po katerega sem moral vsak večer ob devetih v urad, in sem se odpeljal na sestanek.

Prisla je hitro, točno, le tri minute po osmih. Oblečena je bila čedno, čeprav kot revna deklica. Opazil sem, da je bila brez belega službenega predpasnika zelo lepa, imela je izbočene prsi, lepo zaokrožene boka, čez pas pa je bila preščipnjena kot osa. Ko je vstopila, je vprašala: »Je avtomobil vaš?«

»Ne, gospodarjev je, jaz sem šofer.« »Ah, je vzdihnila in čez trenutek: »Domov moram.«

Spremljal sem jo. Stanovala je pri Sv. Ivanu, v hišnem bloku s sto stanovanji. Napravil sem daljši ovinek in sva malo kramljala.

Drugi dan sem šel spet ponjo. Po nekaj dneh sem ji predlagal, da bi prihajal ponjo tudi zjutraj in jo vozil v službo, in ona je to sprejela. Tako sva se videla dvakrat na dan: za nekoliko dalj časa, za kakšno urico pa samo ob nedeljah in praznikih. Neko jutro sem ji rekel, da jo imam rad.

Ona me je sunkovito poljubila in rekla, da me ima tudi ona rada. Tedaj sem ji predlagal, naj se poroči. Odgovorila je: »Maurizio, počakajva še leto dni, da si prihranim nekaj denarja za balo.« Ta odgovor me je neprijetno presenetil, toda neprijetnosti so se tedaj šele pričele. Bil sem tako zaljubljen, da je pravzaprav sploh nisem poznal. Videl sem jo, govoril z njo, se je dotikal, toda spoznal sem, da nisem vedel prav ničesar o njej, o njenem značaju, o njeni osebnosti, o njeni družini, o njenih idejah, o njenih okusih. Ljubezen nas ne popravi samo slepe, temveč tudi nepazljive. Ta občutek, da je ne poznam, da je skratka nimam v oklah in nikakor ne kontroliram, me je prevzel, takoj ko so se začele stvari krhati. Tedaj sem spoznal, da če izzvam medel spomin na sladke besede, vzdihljaje, srčkanje in poglede, mi od vseh tistih ur, ko sva bila skupaj, ni ostalo nič, hočem reči nič takega, kar bi spominjalo na neko resnično ženo, ženo iz krvi in mesa, o kateri bi vedel tudi, ko bi me ne bilo zraven, kaj mislil, kaj dela, s kom hodi, in skratka, če mi je sploh zvesta. Začelo pa se je takole. Najprej mi je rekla, da ne mara, da prihajam ponjo k baru poleg podjetja.

Tako sem se moral odpovedati tisti pol uri, ki mi je toliko pomenila. Potem je prišlo na vrsto jutro.

»Čuj, bolje je, da ne prihajaš zjutraj pome, ljudje iz moje hiše bi lahko brusili jezike.« Navsezadnje je bilo to res, saj je vedno imela prav. In tako sem se moral odpovedati še tisti pol urici, ki ni bila nič manj pomembna zame kakor prva. Ostali so samo še prazniki in nedelje, toda tudi tu so se začele težave. Zdad je bila sestrična iz Ternija, ki je prišla nepričakovano na obisk, zdaj je morala spremljati kam mater, zdaj očeta, zdaj kakega preljubega sorodnika. Sicer sem ji vsak dan telefoniral k njenim sosedom, ki so imeli telefon, toda tudi ti telefonski pogovori niso trajali dolgo.

»Čuj, bolje je, da mi ne telefoniraš tako pogostoma, kvečjemu enkrat ali dvakrat na teden. Moji sosede že godrnjajo.«

Skratka, pošel sva se videla da ali ne vsakih deset dni enkrat, tako v naglici, bolj mimogrede, pa še tedaj je gledala nestrpno na uro. Ta agonija je trajala nekaj mesecev. Jaz sem se spreminjal, nisem več živ, vidno sem hušjal, v srcu me je gjodala žalost, nisem več jedel, nisem več spal. Kdaj pa kdaj sem obupal in šel v veleblagovnico po kos tistega prekletega mila, samo da bi jo hip za hip videl, toda ona se mi še nasmehnila ni in je bila z mano manj ljubezniva kakor z drugimi strankami.

»Če naju tvoj gospodar vidi, kdo ve, kaj se ti lahko zgodi, pa tudi meni bi bilo hudo nerodno.«

Nenadoma je bila kupica prepolna, kot se reče, in manjkala je samo še kapljica, da bi se zliho čez rob. Ta kapljica je prišla. Po telefonu mi je naznanila mirno:

»Ne prihajaš več v skladišče, ker me ne najdeš. Odpustili so me.«

Brž sem ji odgovoril ves zadovoljen: »Zdaj se bova lahko večkrat videla, ne?«

Ona pa: »Da, gotovo, se razume.«

Kraj pa šel Prišlo je popolnoma drugače. Če sem jo prej videl po eno ali dve uri vsakih deset ali petnajst dni, je minilo zdaj, ko je bila brez dela in popolnoma prosta, tudi po dvajset dni, da se nisva videla. Seveda je imela vselej pripravljen izgovor.

»Krožim po agencijah in iz urada v urad ter si iščem zaposlitve.«

Nekoga dne sem ji rekel: »Cas je kakor elastika, nategnemo ga, kakor hočemo. Zaljubljena ženska izrabi še minute in celo sekunde svojega prostega časa, da se snide z možem, ki ga ljubi. Sicer pa, mar ni nekam čudno: ko si delala in bila zaposlena od jutra do večera, sva se videla vsak dan, zdaj pa, ko nisi več v službi in lahko delaš, kar hočeš, te ne vidim skoraj nikoli več. Kako si je mogoče razlagati to spremembo?«

Nič ni odgovorila, in prav to njen molk me je prepričal da

(Nadaljevanje na 6. strani)

Kmetijski kombinat Ptuj — enota za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami — RAZPISUJE po sklepu delavskega sveta podjetja z dne 16. aprila 1965

V. NATEČAJ

za prodajo stanovanjskih hiš, gospodarskih poslopj ter drugih zgradb, ki so zaradi starosti in dotrajanosti postale za podjetje negospodarne, na območju občine Ptuj, in to za naslednjo zgradbo:

- I. 1. Dotrajana stanovanjska zgradba — ruševina grad v Zamušanih št. 12. pošta Gorišnica, kot gradbeni material na izključno ceno 5000 novih dinarjev.
- 2. Visoke keramične peči v dobrem stanju tri kose za izključno ceno 150 novih dinarjev.
- II. Drugi natečajni pogoji:
 - 1. Natečaja se lahko udeležijo vsi jugoslovanski državljani.
 - 2. Rok plačila je pri sklepanju pogodbe.
 - 3. Kupec je dolžan ves material—šut razplanirati na kraju samem, tako da ne bo nastal hrib.
 - 4. Ureditev ruševine mora biti končana do 31. avgusta 1966.
 - III. Prednost pri nakupu imajo zainteresirani, ki nudijo višjo ceno od izključne.
 - IV. Ponudbe po tem natečaju morajo zainteresirani vložiti pisмено v enem izvidu v zaprti kuverti z označbo »V. natečaj za prodajo hiš« pri upravi kmetijskega kombinata Ptuj — enota za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami — do 31. julija 1966.
 - V. O izidu natečaja bodo ponudniki pisмено obveščeni.
 - VI. Vse potrebne informacije v tej zadevi bodo prejeli zainteresirani na upravi kombinata v sobi št. 11.

Kmetijski kombinat Ptuj

OBVESTILO

Občane obveščamo, da v mesecu avgustu 1966 ne bo poslovala okulistična specialistična ambulanta. Za druge ambulante se pacienti lahko naročujejo v splošni ambulanti ZD Ptuj po običajnem načinu.

Zdravstveni dom Ptuj

DELTA — TOVARNA PERILA IN KONFEKCIJE, PTUJ

Obveščamo cenjeno javnost z območja ptujske in sosednih občin, da

RAZPRODAJAMO

vsako nedeljo od 8. ure naprej kvalitetne izdelke naše tovarne po zelo ugodnih cenah.

Razprodaja bo trajala do konca avgusta 1966. Pridite, pogledajte naše izdelke v bogati izbiri in kupite. Ne bo vam žal, ker ste vložili denar v trepžne in praktične izdelke Delte Ptuj.

Občinska gasilska zveza Ptuj razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za prodajo 2 (dveh) enosedelnih mopedov. Licitacija bo 30. julija 1966 ob 8. uri v pisarni Občinske gasilske zveze Ptuj, Lackova ulica 11.

RAZPIS

Komisija za razpise in delovna razmerja TRGOVSKEGA PODJETJA PANONIJA, PTUJ,

RAZPISUJE

PROSTA DELOVNA MESTA

1. POSLOVODJE PRODAJALNE V LACKOVI ULICI 8 (nasproti Kovine)
2. KNJIGOVODJE GLAVNE KNJIGE IN
3. RAZGLAŠA
4. PROSTA DELOVNA MESTA
5. PRODAJALCA V PRODAJALNI ŽETALE
6. VEČ PRODAJALCEV ZA NOVO PRODAJALNO V LACKOVI ULICI 8, PTUJ
7. NEKVALIFICIRANEGA DELAVCA ZA SKLADIŠČE PREHRANE

Pogoji:
1. Za delovno mesto pod 1 se zahteva VK ali kvalificiran trgovski delavec z nekaj let prakse;
2. Za delovno mesto pod 2 se zahteva ESS in nekaj let prakse pri podobnem delu;
3. pod 3 in 4 se zahteva primerna strokovna izobrazba za prodajalca in nekaj prakse;
4. za delovno mesto pod 5 se zahteva končana osemletka in odslužen kadroviski rok.
Prijava sprejema socialno kadroviski sektor podjetja do 30. julija 1966.

CENIK

TRGOVSKEGA PODJETJA POVRTNINA PTUJ, POSLOV. 38 (PRI MAGDI)

Breskve kg 3 N din, dinje 3,90, hruške I. 3, jabolka I. 2,50, marelice II. 3,80, ringlo 2,50, slive sveže 2,50, banane 4,90, paradiž-

nikova mezga 9,50, ananas 6, dateljni etik. I. 8,20, grapefruit 4, limone 4,20, pomaranče 4,50, rozine 10,40, slive suhe 7,60, bučke 2, cvetača 2,50, čebula 2,10, česen 4,50, fižol stročji 2, korenje jedilno 3,50, kumarice 2, krompir 1, ohrovt 2,20, pesa 2,70, paprika babura 4,80, paradižnik 2,40, solata braziljanka 2,50, zelje sveže 1, fižol prepečilčar 3,90, fižol tetovec 2,30, olje belo 11 5,20, olje belo 0,51 2,80 N din.

Dopisujete v TEDNIK

Mali oglasi

PRODAM

VEČJE količine jabolčnika prodam. Vprašati pri Zavcu, Ptuj, Raičeva 13. VPREZNO kosilnico znamke Felja z gumijastimi kolesi v dobrem stanju prodam. Zagrebška cesta 72 pri Ptujju. SPREJMEM kovača, ključavničarja in kolarja. Ptuj, Rogiška cesta 1. DOBRO ohranjeno kuhinjsko pohištvo, UKW radio in žensko

kolo »Rog« ugodno prodam. Naslov v upravi.

BELO pleskano samsko pohištvo prodam. Horvat, Cesta Olge Meglič 9, Vičava.

PRODAM 3001 jabolčnika. Naslov v upravi.

ZAPOSLOITVE

SAMOSTOJNO starejšo gospodinsko pomočnico k štiričlanski družini, lahko tudi za 8 ur dnevno sprejemem. Naslov v upravi.

VAJENCA za soboslikarsko in pleskarsko stroko sprejemem. Naslov v upravi.

Danes in jutri

Kino Gorišnica

24. julija — ameriški barvni film CUDODELKA.

Kino Ptuj

Od 22. do 24. julija — ameriški barvni kinemaskopski film GERONIMO. Predstave ob 18 in 20. uri, v nedeljo pa ob 10., 16., 18. in 20. uri.

V torek, 26. julija — ameriški barvni kinemaskopski film FANI. Predstavi ob 18. in 20. uri.

Kino Središče

Od 22. do 24. julija — jugoslovanski kinemaskopski barvni film WINNETOU.

Kino Tomaž pri Ormožu

24. julija — češki kinemaskopski film ČE PRIDE MAČEK.

Osebna kronika

ROJSTVA, POROKE IN SMRTI NA OBMOČJU MATIČNEGA URADA PTUJ

Rodile so: Marija Forstnerič, Pobrežje 132 — dečka; Marija Kocbek, Kuršinci pri Bučkovcih 35 — Majo; Marija Mestinšek, Ljutomerska 20/d — Matjaža; Ivana Vičar, Miklavž 23 — Janka; Marija Cafuta, Majski vrh 18 — Marjeto; Marija Kotnik, Hajndi 6 — Bojano; Alojzija Galun, Znidaričevo nabrežje 6 — Petra; Marija Mlinarič, Jastrebič 20 — Emila; Marija Obođič, Vratno 32 — Zvonka; Matilda Vukašinovič, Volkmerjeva 2 — Božidarja; Alojzija Prejac, Bresnica 4 — Olgo; Ivana Z-

čanič, Skorba 14/a — Marjan Gizela Popošek, Zabovci 82. Romano; Ema Krajnc, Zagreška 87 — Edija; Alojzija Muišič, Rogoznica 40 — Anico; Ivana Kokol, Grajena 31 — d. klica. Poročili so se: Ivan Tomi Tiješno, in Martina Fijačko, Z. grebška 10; Milan Dimitrijevič, Beograd, Kosovska 22, in V. Drobnič, Ptuj, Ciril-Metode dreverod 4; Rudolf Lozinšek, Sobotinci 6, in Ana Voda, Mesni vrh 71.

Smrti ni bilo.

RAZPIS

Po 193. členu statuta občine Ormož (Uradni vestnik okraja Maribor, št. 15-219/64) komisija za volitve in imenovanja skupščine občine Ormož

RAZPISUJE

prosto delovno mesto načelnika oddelka za dohodke v upravi skupščine občine Ormož.

Poleg splošnih pogojev se za delovno mesto zahteva diploma pravne fakultete in šest let upravne prakse ali ustrezajoča višja šola in deset let upravne prakse.

Kandidati naj vložijo prijave v tajništvo občinske skupščine v 15 dneh po objavi tega razpisa.

Ormož, 16. julija 1966

Razpis

Komunalno podjetje Ptuj objavlja prosto delovno mesto strojnika na ekskavatorju — šofer C kategorije in sprejme v uk:

- 2 vajenca vodovodno instalaterske stroke;
- 5 vajenk (ženske) brivsko-frizerske stroke, od teh eno za Majšperk in eno za Kidričevo.

Prijave je treba poslati v upravo podjetja do 30. julija 1966.

Razpisna komisija pri Stanovanjsko komunalnem podjetju v Ormožu na podlagi čl. 95/I in 94 Statuta razpisuje delovno mesto

direktorja

Stanovanjsko komunalnega podjetja v Ormožu. Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

1. da mu s sodno odločbo ni bil izrečen varnostni ukrep prepovedi opravljanja poklica;
2. da ima srednjo strokovno izobrazbo ter osem let delovne prakse, od tega najmanj tri leta na vodilnem delovnem mestu, če ima nižjo strokovno izobrazbo, pa se zahteva 10 let delovne prakse;
3. da izpolnjuje tudi pogoje iz čl. 55 Temeljnega zakona o podjetjih.

Razpisni rok traja 30 dni. Kandidati morajo vložiti pismeno prijavo, dokazila o strokovni izobrazbi in delovni dobi ter potrdilo o nezakazovanju.

RAZPISNA KOMISIJA Stanovanjsko komunalnega podjetja ORMOŽ

IMEL SEM VAS ZA BOGA

Neki znanstvenik je želel videti Voltaira in zato se je odpravil k njemu na obisk. Ljubzenivo ga je sprejela Voltairova nečakinja, medtem ko se sam Voltaire ni prikazal.

Pred odhodom je znanstvenik napisal listek za gospodarja: — Vedno sem vas imel za boga in sešaj sem v to prepričan, saj vas je res nemogoče videti. Voltairu je bila ta kritična misel tako všeč, da je pohitel za znanstvenikom in ga povabil nazaj v svoj dom.

NA PRVEM MESTU JE TRGOVINA

Jan Legran, trgovski potnik, je spal v hotelu. Ponoči je prišel k njegovo sobo direktor hotela

in mu rekel, naj vstane, ker govori hiša.

— Zbežite, goril!

— Že, že, takoj vstanem, toda sobo plačam samo za pol noči, je rekel Legran.

PAMETEN PES

— Vaš pes je zelo lep. Ali ste tudi pameten?

— Ne morete si predstavljati, kako vse razumel! Nedavno sem se sprehajal z njim in sem mu rekel: "Fifi, nekaj sva pozabila!" Kaj menite, kako je reagiral nato?

— Verjetno je stekel domov in prinesel pozabljeni stvar.

— Ne, sedel je, se popraskal za ušesom in začel premišljevat natanko tako kot jaz.

R E S N I C A

(Nadaljevanje s 5. strani)

moram vsekakor nekaj storiti, če nočem zaradi negotovosti in sumničen izgledati.

Poznal sem nekoga Licinia, plavalčega preklestega fantalina, ki je imel mršav, drzen obraz in je škilil. Bil je sin vratarice iz hiše, kjer je stanoval moj gospodar. Nekoga dne sem ga poklical in mu rekel:

»Hočeš zaslužiti petsto lir na dan brez velikega truda?»

In ta sestradini lačenbergar je rekel:

»Zakaj pa ne.»

Tedaj sem mu razložil:

»Slediti boš moral neki deklaciji, ki ti jo pokažem, in nato mi boš drugi dan poročal, kaj je delala, s kom se je sestala in s kom ne. Si razumel?»

Brž mi je odgovoril:

»Delikatna zadeva, sedemsto ali nič.»

Imel sem nekaj pripravkov in sem bil pripravljen, da zapravim vse do zadnje stotinke, samo da pridem naposled do resnice. Tako sem sprejel in še isti dan po golem naključju prišel do kratkega sestanka z Lucetto. Sestal sem se z njo v baru v njenem bloku. Licinio je stal medtem ob ameriškem glasbenem avtomatu, kadil moje cigarete in z mojim denarjem užival melodije rock and rolla. Sestanek je bil kratak. Po desetih minutah je pogledala na uro in mi rekla, da mora iti. Jaz sem pristal in jo pozdravil. Nato sem stopil k točilni mizi in si naročil kavo. V barskem zraku sem videl še, kako je ona odšla in kako ji je Licinio brž nato gibčno kot podlascia sledil. Na sruca sem čutil neko čudno težo, naslonil sem se na pult in rekel barmanu komaj slšno:

»Se priporočam — kratkole»

Bilo je poldne in moral sem čakati do naslednjega poldneva, da izvem resnico.

Naslednjega dne je prišel Licinio točno kot domenjeno v bar

v Arhimedovi ulici.
»No?» sem ga vprašal z ubitim glasom. Usta sem imel suha in grenka, ker sem tisto jutro, da bi potlačil nestrpnost, pokadil preveč cigaret.

»Takole,« je rekel s poudarkom, »vse je v redu. Sledil sem ji in capljal za njo ves božji dan. Bil sem ji stalno za petami, na tramvaju, v avtobusu. Čakal sem jo pred hišami, kamor je vstopila. Nič. Posredovalnice za delo, uradi, nato prijateljica, ki se je z njo sprehajala po ulici Nazionale, zvečer pa je šla z očetom in materjo v kino.»

Nič ne vem zakaj, toda namesto da bi bil pomirjen, sem se počutil prav slabo. Zajecjal sem:

»Si prav gotov, da je tako?»

»On si je položil roko na srce in rekel:

»Naj umrem, če ni res!»

Skratka, dal sem mu sedemsto lir in določil nov sestanek za naslednji dan.

Drugo jutro je prišel v bar s podoben zgodbo: Lucetta je prav takšna, kakor se kaže, pridna, dobra, preprosta deklica, vsa vneta za dom in delo, išče službo, in če gre kam, gre samo z očetom, mamto ali s kakšno prijateljico. Ko jo je Licinio ves teden zasledoval in je prejemal za to po sedemsto lir na dan poleg cigaret, aperitivov in kav, se mi je zardelo, da je začel svoje pripovedovanje malo preveč napihovati. Opisal je Lucettine obleke, kazal mi je številko in naslov posvetovalnice za delo in je znal pripovedovati vsebino filma, ki si ga je Lucetta ogledala z družino. Toda »bolje« je sovravniki »dobrejša«, kot se pravi. Neko jutro sem mu brez komplimentov rekel:

»Zdi se mi, da lahko nehava. To tembolj, ker sva se z Lucetto zaročila in se bova kmalu tudi poročila. Tu imaš še svojih zadnjih sedemsto lir. Seveda je vsaka poroka nekaj tveganega. Se ti ne zdi?»

»Vsekakor.»

»Človek nikdar ne ve... Tistemu pa, ki bi mi res dal točne informacije, pravim točno, tako da bi se mirne duše lahko oženil, bom plačal trideset tisoč lir na roke. Si razumel?»

Videl sem ga, kako je iz pohlepa požrl slino in izbuljil oči:

»Da, gospod Maurizio.»

Plačal sem dve kavi in šel.

Ne vem, kako da sem se naslednji dan zbudil s samim hudičem v sebi, veder, drzen, odločen in nabrušen kot meč. Planil sem naravnost k telefonu, dal poklicati Lucetto in ji rekel:

»Moram govoriti s teboj, še danes, čez eno uro. v baru pri tvojem stanovanju.»

»Toda jaz...«

»Nobenih izgovorov! Ti pridedi brez obojavljanja, če ne, pridem na tvoj dom in razbijem vrata z brcami!»

»Prav, torej pridem.»

Tako sem šel ob določenih urah v bar, sedel v senčni kot in jo čakal. Prišla je brez večje zamude. Ko se je na pragu prikazala, me je prevzelo še zadnjič tisto sladko in neverjetno zadoščeno ob ljubezenskem sestanku, po katerem sem toliko hrepenel in ki se je na čudežen način uresničilo. Približala se mi je obotavljivo, boječje, nežno, morda malo preplašeno. Planil sem pokopati in ji rekel:

»Nima smisla, da sedeš. Poklικάl sem te tako surovo, ker ti imam povedati nekaj važnega in ti nisem mogel povedati po telefonu. Ta važna stvar pa je tale: ne bova se več videla. Od danes naprej si prosta, z mano je končano!»

Odgovorila je mirno kakor vselej:

»Maurizio, pokazal si, da si inteligentnejši. Jaz nisem imela pomena, da bi ti povedala. Da, bolje je, da se več ne vidiva.»

Nenadoma me je prevzela besnost, imelo me je, da bi zgrabil

mizo, jo treščil v zrako in zdrobil na drobne koščke zrako, steklenice, kozarce, vse, vse in še tisti bedasti obraz barmana povrhu. Z največjim naporom pa sem se premagal in rekel:

»Pa zbogom, Lucetta!»

Hkrati sem stopil k ameriške-mu glasbenemu avtomatu na ploščo, vrgel vanj žeton, pa je zazvenel rock and roll tako brutalno in viharno, da so mi zablesale misli v glavi kakor oreh v prazni vreči. Ko sem se naposled obrnil proti vratom, Lucetta že ni bilo več.

Tisti večer sem na Arhimedovi ulici ustavil avto ob pločniku in čakal na gospodarja. Tedaj se je prikazal pred okencem Lucinijev zopni obraz. Nato je odprl, sedel poleg mene in začel šepetati:

»Gospod Maurizio, prišel sem zaradi tistih trideset tisoč lir.»

»Torej si se premislil?»

»Gospod Maurizio, morate mi oprostiti... Vi ste mi dali sedemsto lir, gospodična pa vsak dan po tisoč petsto, da sem vam tvezil laži, in tedaj... če pa mi daste trideset tisoč, vam povem resnico, popolno resnico.»

Tedaj je v meščavrelo in sem zavpil:

»Tiho, ne maram prav nič slišati, si razumel?»

»Toda, gospod Maurizio, zdaj vam povem res po pravici, čisto po pravici.»

Postajal sem čedalje bolj besen:

»Tiho, nič mi ne povej, sicer te usekam po gobcuh!»

»Gospod Maurizio, če želite vam napravim popust: samo deset tisoč lir, pa vam povem vse po pravici.»

»Niti deset lir ne. In resnica je samo ena in samo jaz jo poznam: Lucetta je angel, si razumel? Angeli!»

On je prestrašen izstopil in se umaknil, jaz pa sem prižgal radio.

Prevedel Albert Širok